

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta

Prispevki k didaktiki zgodovine

LETNIK XXI

2 / 2023

DIDA
ODOVINE • D
ELEK ZA ZGO
DEPARTMENT
ISTORY • DID

*Letnik 21, številka 2
2023*

*Prispevki
k didaktiki zgodovine*

Vsi prispevki so avtorska dela in niso lektorirani.

ISSN: 1581-8721 (elek. verzija)

*Oddelek za zgodovino
Filozofske fakultete*

Kazalo

<i>Predgovor</i>	4
POLONA MEGLIČ IN TAMARA KLEPEC: FEVDALIZEM IN NASTANEK NOVIH DRŽAV	6
MATIC KRISTAN: PRESELJEVANJE LJUDSTEV – NASTAJANJE NOVE EVROPE	42
LUCIJA LUNDER IN KATARNA ŽMAK: KRIŽARSKE VOJNE IN OSMANSKO CESARSTVO	69
NIKA ČESNIK IN LENA FIDEL: PLEMIČI IN KMETJE	104
<i>Avtorji prispevkov</i>	134

Predgovor

V študijskem letu 2022/23 so študentje 1. letnika magistrskega pedagoškega (eno in dvopredmetnega) študijskega programa zgodovine pripravili učne priprave za osnovne šole.

Tako so v pričujoči reviji objavljene učne priprave z vsemi prilogami, ki se lahko uporabljajo v osnovnih šolah pri zgodovini.

Vse učne priprave se nanašajo na učbenik: Miranda Razpotnik, J., Plazar, A. (2019). Potujem v preteklost 7. Učbenik za zgodovino v 7. razredu osnovne šole. 1. izdaja. Ljubljana: Rokus Klett.

Učne priprave niso lektorirane.

Urednica: Danijela Trškan

UČNE PRIPRAVE

Univerza v Ljubljani
**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Didaktika zgodovine I

SEMINARSKA NALOGA

UČNA PRIPRAVA: Fevdalizem in nastanek novih držav

IME IN PRIIMEK: Polona Meglič, Tamara Klepec

DATUM: 19. 4. 2023

I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Osnovna šola	
Razred:	7. razred	
Datum:	11. 5. 2023	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema – širša tema iz učnega načrta	Srednji vek – oblikovanje nove kulturne in politične podobe Evrope	
Učna enota – naslov učne ure:	Fevdalizem in nastajanje evropskih držav	
Učne oblike:	Frontalna učna oblika	
Učne metode:	Metoda razlage, metoda razgovora, metoda dela s slikovnimi viri, metoda slikovne demonstracije, metoda besedne demonstracije, metoda izkustvenega učenja.	
Učne tehnike:	/	
Cilji iz učnega načrta:	»Razložijo značilnosti stanovske (fevdalne) družbe in države kot posledice naturalnega gospodarstva.« (Program: osnovna šola, zgodovina: Učni načrt, str. 14)	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki	Izobraževalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> našteti značilnosti fevdalizma, orisati strukturo fevdalnega sistema in opisati lastnosti treh slojev prebivalstva, opisati proces uveljavitve fevdalizma, našteti od kod so prihajala nova ljudstva, našteti novonastala kraljestva (4).
	Funkcionalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> uporabljati IKT, na zemljevidu pokazati štiri novo nastala kraljestva.
	Vzgojni (odnosni) učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> kazati pozitiven odnos do preteklosti.
Učne etape:	<ul style="list-style-type: none"> Uvajanje Obravnavanje nove učne snovi Urjenje Ponavljjanje 	

Vsebinski poudarki:	<p>1. Fevdalizem.</p> <p>2. Vpadi novih ljudstev in uveljavitev fevdalizma.</p> <p>3. Nastanek novih državnih tvorb.</p>	
Učna sredstva:	Učila:	<ul style="list-style-type: none"> - Učbenik: Razpotnik, Jelka Miranda, Plazar, A. (2019). <i>Potujem v preteklost 7. Učbenik za zgodovino v 7. razredu osnovne šole</i>. 1. izdaja. Ljubljana: Rokus Klett, str. 131–132. - PowerPoint predstavitev - Učno-delovni list
	Učni pripomočki:	<ul style="list-style-type: none"> - LCD projektor - Računalnik - USB-ključek - Platno za projiciranje - Svinčnik
Medpredmetne povezave z vsebinami:	<p>Geografija (uporaba zemljevidov), družba (spoznavanje takratne socialne strukture družbe), likovna vzgoja (opazovanje srednjeveških fresk), slovenščina (branje besedil, izpolnjevanje učno-delovnega lista ...).</p>	
Novi pojmi s pojasnilom:	<p>Fevdalizem: nov družbeni red, ki se je uveljavil v srednjem veku.</p> <p>Stan: skupina ljudi z enakim statusom ali družbenim položajem.</p>	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	<p><i>Učni načrt. Program osnovna šola. Zgodovina. (2011). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo:</i></p> <p>https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/obvezni/UN_zgodovina.pdf (19. 4. 2023).</p>
	Učna priprava	<p>Razpotnik, Jelka Miranda, Plazar, A. (2019). <i>Potujem v preteklost 7. Učbenik za zgodovino v 7. razredu osnovne šole</i>. 1. izdaja. Ljubljana: Rokus Klett, str. 130–132.</p> <p>Razpotnik, Jelka, Snoj D. (2007). <i>Raziskujem preteklost 7. učbenik za zgodovino za 7. razred osnovne šole</i>. 1. izdaja. Ljubljana: Rokus Klett, str. 102–103.</p> <p>Metelko, Antonija. (1963). <i>Zgodovina za šesti razred osnovne šole</i>. Ljubljana: Državna založba Slovenije, str. 72–75.</p>
	Slikovno, avdiovizualno in/ali dodatno pisno gradivo na PowerPointu	<p>Viri za slikovno gradivo na PowerPointu:</p> <p>Drsnica 1: Mrtvaški ples, https://sl.wikipedia.org/wiki/Mrtva%C5%A1ki_ples_(Hrastovlje), (dostop: 23. 4. 2023).</p>

	<p>Drsnice 6, 7, 8, 9: Kralj, plemiči, kmetje, https://www.freepik.com/free-photos-vectors/medieval-cartoon, (dostop 25. 4. 2023).</p> <p>Drsnica 13: Vikinška ladja, Razpotnik, Jelka Miranda, Plazar, A. (2019). <i>Potujem v preteklost 7. Učbenik za zgodovino v 7. razredu osnovne šole</i>. 1. izdaja. Ljubljana: Rokus Klett, stran 131.</p> <p>Drsnica 15: Sveto rimsko cesarstvo, https://sl.wikipedia.org/wiki/Sveto_rimsko_cesarstvo#/media/Slika:Coat_of_Arms_of_the_Holy_Roman_Emperor_(c.1433-c.1450).svg, (dostop: 28. 4. 2023)</p> <p>Drsnica 16: Francosko kraljestvo, https://sl.wikipedia.org/wiki/Francosko_kraljestvo#/media/Slika:Le_royaume_des_Francis_sous_Hugues_Capet-fr.svg, (dostop: 28. 4. 2023).</p> <p>Drsnica 17: Zemljevid Evrope v 10.-11. stoletju, Razpotnik, Jelka Miranda, Plazar, A. (2019). <i>Potujem v preteklost 7. Učbenik za zgodovino v 7. razredu osnovne šole</i>. 1. izdaja. Ljubljana: Rokus Klett, str. 132.</p> <p>Drsnica 18: Velika listina svoboščin, https://sl.wikipedia.org/wiki/Velika_listina_svoboda#/media/Slika:Magna_Carta_(British_Library_Cotton_MS_Augustus_II.106).jpg, (dostop: 23. 4. 2023).</p> <p>Drsnica 19:</p> <p>-Vir 1: Zemljevid papeške države, https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/ee/Papal_States_Map_1870.png (dostop: 28. 4. 2023).</p> <p>-Vir 2: Zemljevid papeške države, https://www.ric.si/splosna-matura/predmeti/zgodovina/, (dostop: 28. 4. 2023).</p>
Slikovno gradivo na učno-delovnih listih	Stran 1: Kralj, plemiči, podložniki, https://www.freepik.com/free-photos-vectors/medieval-cartoon , (dostop: 25. 4. 2023).
Časovni stroj	Viri za slikovno gradivo

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
5 minut	<p>Pokažem sliko Hrastoveljskega Mrtvaškega plesa.</p> <p><i>Dragi učenci, najprej si bomo pogledali sliko. Pozorno si jo oglejte, saj se bomo v nadaljevanju o njej pogovarjali.</i></p> <p>1. Kako se počutite ob pogledu na sliko?</p> <p>2. Koga vidite na sliki?</p> <p>3. Kaj mislite, da je umetnik želel povedati s to sliko?</p> <p><i>Na sliki je prikazana freska Mrtvaškega plesa. Morda veste, kje se ta freska nahaja?</i></p> <p><i>Freska se nahaja v majhni cerkvi v vasi Hrastovlje. Na freski so prikazani različni stanovi, ki so obstajali v srednjem veku</i></p>	<p>Poslušajo in gledajo sliko.</p> <p>Odgovarjajo na vprašanja (pred tem dvignejo roko in počakajo, da jih učitelj pokliče),</p> <p>Predvideni odgovori:</p> <p>1. <i>Neprijetno, grozljivo, tesnobno ...</i></p> <p>2. <i>Otroka, berača, kmeta, kralja, duhovnika, škofa, okostnjake, moške, ženske</i></p> <p>3. <i>Mrtvaški ples, procesija, sprevod ...</i></p> <p><i>V Hrastovljah, na Primorskem, na poti na morje, ne vem</i></p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda dela s slikovnimi viri.</p>	<p>Power Point predstavitve – drsnica 1.</p>

<p><i>na slovenskem. Ali morda veste kaj pomeni beseda stan?</i></p> <p><i>Stan je skupina ljudi z enakim statusom ali družbenim položajem.</i></p>	<p><i>Ne vemo, družbeni sloj ...</i></p> <p>Poslušajo.</p>		
<p><i>O stanovih pa se pogovarjamo, saj bomo danes govorili o družbi in njeni ureditvi v srednjem veku. Spoznali bomo fevdalizem.</i></p> <p>Premaknem na drsnico 2.</p> <p><i>Za vas sem pripravila učno-delovne liste. Ti vam bodo služili za zapis učne snovi. Kdaj boste reševali katero nalogo, pa bom povedala.</i></p> <p>Grem po razredu in razdelim učno-delovne liste.</p>	<p>Vzamejo učno-delovni list, morda ga tudi preletijo.</p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda razlage.</p>	<p>Power Point predstavitve – drsnica 2.</p>
<p>Premaknem na drsnico 3.</p> <p><i>Vsebinski poudarki današnje učne ure bodo:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. Fevdalizem.</i> <i>2. Vpadi novih ljudstev in uveljavitev fevdalizma.</i> <i>3. Nastanek novih državnih tvorb.</i> 	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda razlage.</p>	<p>Power Point predstavitve – drsnica 3.</p>
<p>Premaknem na drsnico 4.</p> <p><i>Pričakujem da boste na koncu učne ure znali:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>o naštetih značilnosti fevdalizma,</i> <i>o orisati struktura fevdalnega sistema in opisati lastnosti treh slojev prebivalstva,</i> <i>o naštetih od kod so prihajala nova ljudstva</i> <i>o naštetih novonastala kraljestva (4).</i> 	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda razlage.</p>	<p>Power Point predstavitve – drsnica 4.</p>

**GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVLJANJE
ALI SPROTNO PREVERJANJE**

1. VSEBINSKI POUDAREK:	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
Fevdalizem 12 minut	<i>Náš prvi vsebinski poudarek je fevdalizem.</i> Premaknem na drsnico številka 5.	Poslušaj.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Power Point predstavitel – drsnica 5.
	<i>Da malce ponovimo, kar že veste. Katerega leta je propadlo zahodnorimsko cesarstvo?</i> Izberem učenca, ki je dvignil roko, da pove odgovor.	Učenec, ki želi odgovoriti, dvigne roko. Predvideni odgovori: leta 476.	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	Power Point predstavitel – drsnica 5.
	<i>Povedali smo tudi, da so bile zanj značilne obrt, trgovina in uporaba denarja, sedaj pa to propade. Prebivalci so se začeli preživljati s kmetijstvom. S tem je prišlo do nove družbene ureditve imenovane fevdalizem.</i>	Poslušaj.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Power Point predstavitel – drsnica 5.
	<i>V fevdalizmu so se oblikovali družbeni stanovi, ki so bili dedni. A morda kdo ve, kateri so bili ti stanovi? Pomagajte si s sličicami v piramidi na 1. strani učnodelovnega lista.</i> Premaknem na drsnico 6, da se izriše le piramida.	Poslušaj. Predvideni odgovori: kralj, vitezi, škofje, kmetje, plemiči ...	Frontalna učna oblika. Metoda dela s slikovnimi viri.	Power Point predstavitel – drsnica 6, učnodelovni list – stran 1 – (piramida).

<p><i>Sedaj pa bomo to skupaj zapisali na učno-delovni list. Rešitve bodo zapisane tudi na PowerPoint predstavitvi.</i></p> <p>Počasi preidem skozi animacije na drsnici 6, da dobim celotno piramidalno družbeno shemo.</p> <p><i>Najvišje v naši družbeni piramidi je bil kralj. Sledili so višji plemiči. Sem so spadali vojvode, grofje, škofi, nadškofi. Za njimi so bili nižji plemiči, katerih predstavniki so bili vitezi. Najnižji stan pa so bili kmetje oz. podložniki.</i></p>	<p>Poslušajo in dopolnjujejo učno-delovni list.</p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda razlage in metoda slikovne demonstracije.</p>	<p>Power Point predstavitvev – drsnica 6, učno-delovni list – stran 1 (piramida).</p>
<p><i>Vsakega izmed stanov bomo podrobneje spoznali. Med tem pa ne pozabite dopolnjevati tabele na 1. strani učno-delovnega lista.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda razlage.</p>	<p>Power Point predstavitvev – drsnica 6, učno-delovni list – stran 1.</p>
<p>Premaknem na drsnico 7.</p> <p><i>Na vrhu družbene piramide je bil kralj, ki je vodil državo. Pri tem se je opiral na plemstvo. Bil je tudi lastnik vse zemlje. Plemičem pa je v zameno za vojaško ali katero drugo službo ter zvestobo podelil posest.</i></p>	<p>Poslušajo in rešujejo učno-delovni list.</p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda razlage.</p>	<p>Power Point predstavitvev – drsnica 7, učno-delovni list – stran 1.</p>
<p><i>Ali veste, kako lahko še rečemo posesti?</i></p> <p>Pokličem učenca, ki je dvignil roko.</p>	<p>Učenec, ki želi spregovoriti, dvigne roko.</p> <p>Predvideni odgovori: zemljiško</p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda razgovora.</p>	<p>Power Point predstavitvev – drsnica 7, učno-</p>

<p>Preidem skozi animacijo, da se pojavi zemljiško gospostvo (fevd).</p>	<p>gospostvo, fevd, zemlja.</p>		<p>delovni list – stran 1.</p>
<p>Premaknem na drsnico 8.</p> <p><i>Pod kraljem so bili plemiči. Kot smo videli jih delimo na višje in nižje plemiče. Ti so bili kraljevi pomočniki. Kralj je najpomembnejšim podeljeval zemljiško gospostvo oz. fevd. Zato jim rečemo zemljiški gospodje ali fevdalci. Višji plemiči pa so posest podeljevali nižjim plemičem, ki so bili njihovi vazali.</i></p> <p>Premaknem na drsnico 9.</p> <p><i>Najnižje v družbeni piramidi pa so bili kmetje ali podložniki. Ti so izgubljali svobodo, saj so jo v zameno za zaščito, zemljo in bivališče dali fevdalcu. Ker so bili fevdalcu podrejeni jih imenujemo tudi podložniki ali tlačani.</i></p>	<p>Poslušajo in izpolnjujejo učno-delovni list.</p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda razlage.</p>	<p>Power Point predstaviteljska drsnica 8, 9, učni delovni list – stran 1.</p>
<p>SPROTNO PONAVLJANJE:</p> <p>Premaknem na drsnico 10.</p> <p><i>Ponovimo, kar smo se naučili. kateri družbeni položaji so bili v fevdalizmu?</i></p> <p>Pokličem učenca, ki je dvignil roko.</p>	<p>Učenec, ki želi spregovoriti, dvigne roko.</p> <p>Predvideni odgovori: kralj, plemiči, nižji plemiči, višji plemiči, kmetje.</p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda razgovora.</p>	<p>Power Point predstaviteljska drsnica 10.</p>

	<p>SPROTNO PONAVLJANJE:</p> <p>Premaknem na drsnico 11.</p> <p><i>Kaj pa je bilo značilno za kralja?</i></p> <p>Pokličem učenca, ki je dvignil roko.</p>	<p>Učenec, ki želi spregovoriti, dvigne roko.</p> <p>Predvideni odgovori: kralj je vodil državo, pri tem se je opiral na plemstvo. Bil je lastnik vse zemlje. Plemičem je lahko, v zameno za zvestobo ali kakršnokoli službo, podelil posest.</p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda razgovora.</p>	<p>Power Point predstavitvev – drsnica 11.</p>
--	--	---	--	--

2. VSEBINSKI POUDAREK:	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
<p>Vpadi novih ljudstev in uveljavitev fevdalizma</p>	<p><i>Sedaj bomo obravnavali vpade novih ljudstev in uveljavitev fevdalizma. Ne pozabite na sprotno reševanje učnodelovnega lista na strani 2.</i></p> <p>Premaknem na drsnico 12.</p> <p><i>Obdobje druge polovice 9. in prve polovice 10. stoletja je bil za Evropo prelomen čas.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda razlage.</p>	<p>Power Point predstavitvev – drsnica 12, učnodelovni list stran 2.</p>
<p>8 minut</p>	<p><i>A bi morda kdo že vedel, katera ljudstva so začela vpadati?</i></p>	<p>Učenec, ki želi spregovoriti, dvigne roko.</p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda razgovora.</p>	<p>Power Point predstavitvev –</p>

<p>Pokličem učenca, ki je dvignil roko.</p>	<p>Predvideni odgovori: Arabci, Vikingi, ne vemo</p>		<p>drsnica 12.</p>
<p>Ob pravilni omembi katerega izmed ljudstev – rahlo prilagodi pravilnemu odgovoru: <i>Ja, poleg njih pa še Arabci iz severne Afrike, Madžari iz Panonske nižine in Vikingi iz severne Evrope.</i></p> <p>Nobeno ljudstvo ni bilo omenjeno: <i>Bomo jih sedaj spoznali. To so bili še Arabci iz severne Afrike, Madžari iz Panonske nižine in Vikingi iz severne Evrope.</i></p> <p><i>Upam, da ste si to zapisali na učnodelovni list.</i></p>	<p>Poslušajo in izpolnjujejo učnodelovni list.</p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda razlage.</p>	<p>Power Point predstavitev – drsnica 12, učnodelovni liststran 2.</p>
<p><i>Poglejte na PowerPoint predstavitev.</i></p> <p>Premaknem na drsnico 13.</p> <p><i>Tole so bile Vikinške bojne ladje imenovane drakar. Lahko so prevažale kar 400 bojnikov. Sliko imate tudi v vašem učbeniku na strani 131 in si jo pogledajte.</i></p>	<p>Gledajo sliko na PowerPoint predstavitvi in poslušajo.</p> <p>Odprejo učbenik na strani 131 in si sliko pobliže ogledajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda razlage, metoda slikovne demonstracije.</p>	<p>Power Point predstavitev – drsnica 13.</p> <p>Učbenik, str. 131.</p>
<p><i>Pred vpadi novih ljudstev vladarji evropskih držav svojih prebivalcev niso uspeli zaščititi.</i></p> <p><i>Kaj mislite, kateri družbeni stan je utrpel največ posledic?</i></p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda razlage.</p> <p>Metoda razgovora.</p>	<p>Power Point predstavitev – drsnica 13.</p>

<p>Pokličem učenca, ki je dvignil roko.</p>	<p>Učence, ki želi spregovoriti, dvigne roko.</p> <p>Predvideni odgovori: kmetje, plemiči.</p>		
<p><i>Kmetje so utrpeli največ posledic. Sedaj pa pripravite pisala, saj vam bom narekovala proces uveljavitve fevdalizma, ki ga zapišite na stran 2 na učno-delovnem listu.</i></p>	<p>Poslušajo in pripravijo pisala, da bomo začeli z narekom.</p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda razlage.</p>	<p>Učno-delovni list – stran 2.</p>
<p>Vzamem list, na katerem imam zapisano besedilo in narekujem: <i>Vladarji evropskih držav prebivalcev niso uspeli zaščititi. Kmetje so se zato po zaščito zatekli k posameznemu lokalnemu plemiču. Premoženja niso imeli, zato so zaščito plačali s svojo svobodo. Postali so njihovi podložniki. S tem se je okrepila moč plemičev in uveljavil se je fevdalizem.</i></p> <p>Med narekom hodim okoli, da preverim, ali so si vse zapisali in ali sledijo nareku.</p>	<p>Zapisujejo snov po nareku.</p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda besedne demonstracije, metoda razlage.</p>	<p>Učno-delovni list – stran 2.</p>
<p><i>Plemiči pa so se za posest lahko tudi med seboj bojevali. S tem so se začeli pogosti vojaški spopadi, okrepili pa so se vitezi.</i></p> <p><i>Vitezi pa spadajo pod kakšno plemstvo?</i></p>	<p>Poslušajo.</p> <p>Predvideni odgovori: nižje plemstvo.</p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda razlage.</p> <p>Metoda razgovora.</p>	<p>Power Point predstavitve – drsnica 13.</p>
<p>SPROTNO PONAVALJANJE:</p> <p>Premaknem na drsnico 14.</p>		<p>Frontalna učna oblika.</p>	<p>Power Point predstavitve –</p>

	<p><i>Ponovimo, katera ljudstva so v drugi polovici 9. in v prvi polovici 10. stoletja vpadala na tuja ozemlja?</i></p> <p>Pokličem učenca, ki je dvignil roko.</p>	<p>Učenec, ki želi spregovoriti, dvigne roko.</p> <p>Predvideni odgovori: Arabci iz severne Afrike, Madžari iz Panonske nižine in Vikingi iz severne Evrope.</p>	<p>Metoda razgovora.</p>	<p>drsnica 14.</p>
--	---	--	--------------------------	--------------------

3. VSEBINSKI POUDAREK:	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
<p>Nastanek novih državnih tvorb</p> <p>10 minut</p>	<p>Pomaknem predstavitev na drsnico 15.</p> <p><i>S propadom zahodnega rimskega cesarstva so nastale v Evropi nove državne tvorbe. V osrednji Evropi je nastalo Rimsko-nemško cesarstvo, kamor je spadalo tudi območje današnje Slovenije.</i></p> <p><i>Če se je državna tvorba imenovala Rimsko-nemško cesarstvo, kdo je bil njen voditelj? Ali jo je vodil kralj, grof, vitez, cesar, predsednik?</i></p> <p>Pokličem enega izmed učencev in ga povabim, naj odgovori na vprašanje.</p> <p><i>Prvega cesarja Otona I. je papež kronal leta 962. Pred njim je naslov rimskega cesarja nosil že Karel Veliki.</i></p>	<p>Poslušajo.</p> <p>Predviden odgovor: <i>Cesar.</i></p> <p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna oblika.</p> <p>Metoda razlage.</p> <p>Metoda razgovora.</p> <p>Metoda razlage.</p>	<p>Power Point predstavitev – drsnica 15.</p>
	<p><i>V osrednji Evropi je poleg Rimsko-nemškega cesarstva nastala Kraljevina Francija.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna oblika.</p> <p>Metoda razlage.</p>	<p>Power Point predstavitev –</p>

<p><i>Kdo je vodil Kraljevino Francijo?</i></p> <p>Pokličem enega izmed učencev in ga povabim, naj odgovori na vprašanje.</p> <p>Premaknem predstavitev na drsnico 16.</p> <p><i>Naloga kralja je bilo sklicevanje zborov, na katere je vabil predstavnike plemstva, cerkve in pomembnejših mest.</i></p> <p>Premaknem predstavitev na drsnico 17.</p> <p><i>Veliki nasprotnik Kraljevine Francije je bila ena izmed njenih sosed.</i></p> <p><i>Poglejte si zemljevid. Morda kdo ve katera država je bila to?</i></p> <p>Spodbudim učence naj se javijo in jim pustim, da prosto ugibajo.</p>	<p>Eden odgovori. Predviden odgovor: <i>Kralj.</i></p> <p>Poslušajo.</p> <p>Učenci ugibajo s pomočjo zemljevida: <i>Rimsko-nemško cesarstvo, Kraljestvo Burgundija, Kraljevina Italija, Kraljevina Anglija ...</i></p>	<p>Metoda razgovora.</p> <p>Metoda razlage.</p> <p>Metoda dela s slikovnimi viri (zemljevid).</p>	<p>drsnica 16.</p> <p>Power Point predstavitev – drsnica 17.</p>
<p>Premaknem predstavitev na drsnico 18.</p> <p><i>Njena velika nasprotnica je bila Kraljevina Anglija, saj si je angleški kralj lastil veliko ozemelj znotraj francoske kraljevine. Položaj angleškega kralja pa je bil malo drugačen od položaja kraljev drugod po Evropi. V 13. stoletju je moral podpisati dokument Magna Charta ali Veliko listino svoboščin, s katerim je bila omejena njegova oblast. Kralj zaradi podpisa tega dokumenta ni smel povišati davkov brez privolitve.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna oblika.</p> <p>Metoda razlage.</p>	<p>Power Point predstavitev – drsnica 18.</p>
<p>Premaknem predstavitev na drsnico 19.</p>		<p>Frontalna oblika.</p>	<p>Power Point predstavitev</p>

<p><i>Posebno mesto v Evropi pa je imela Papeška država. Papeži so dobili od francoskih kraljev v last ozemlja v osrednji Italiji. Francoski kralji so bili tudi njeni veliki zaščitniki in zato se je lahko moč papežev v 8. in 9. stoletju močno okrepila. Odnosi med francoskimi kralji so bili včasih tudi napeti, saj so papeži postali zelo močni akterji.</i></p> <p><i>Danes Papeška država ne obstaja več. Še vedno pa v Evropi obstaja država, ki nosi zapuščino te države?</i></p> <p>Določim enega izmed učencev, da odgovori na vprašanje.</p>	<p>Poslušajo.</p> <p>Predvideni odgovor: <i>Vatikan.</i></p>	<p>Metoda razlage.</p> <p>Metoda razgovora.</p>	<p>avitev – drsnica 19.</p>
<p>SPROTNO PONAVLJANJE:</p> <p>Sprotno ponavljanje bomo izvedli s pomočjo zadnje naloge na učnem listu. Nerešena naloga bo zapisana tudi na predstavitvi.</p> <p><i>Poglejte si zadnjo nalogo na učno-delovnem listu, kjer bomo skupaj rešili zadnjo oz. tretjo nalogo.</i></p> <p>Premaknem predstavitev na drsnico 20. Kličem učence:</p> <p>_____, <i>preberi besedilo zapisano v prvem okencu in povej, za katero državo je to značilno.</i></p> <p>Pokličem štiri različne učence za štiri primere, ki so zapisani v 3. nalogi na učno-delovnem listu. Če učenec ne odgovori pravilno, ga spodbudim, da najde sam pravi odgovor. Ko učenec poda pravilni odgovor, se ta tudi izpiše na drsnici.</p>	<p>Učenci aktivno sodelujejo pri skupnem reševanju naloge. Sodelujejo z dviganjem rok.</p>	<p>Frontalna oblika.</p> <p>Metoda razlage.</p> <p>Metoda razgovora.</p>	<p>Power Point predstavitev – drsnica 20. učno-delovni list – str. 2.</p>

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE ALI PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
10 minut	<p>Na koncu ure se bodo učenci igrali igro Časovni stroj. Igra je narejena v PowerPointu s pomočjo hiperpovezav. V igri je zelo jasno nakazano kaj morajo učenci klikniti.</p> <p><i>Za konec se bomo igrali igro Časovni stroj. Ta igra nas bo tokrat popeljala v srednji vek, kjer bomo, s pomočjo svojih odločitev, krojili usodo srednjeveških ljudi in tako spoznavali življenje ljudi v tistem času. Pred tablo vabim _____, ki nam bo preko računalnika pokazal pot v srednji vek.</i></p>	<p>Učenci poslušajo navodila.</p> <p>Poklicani učenec pride pred tablo.</p>	<p>Frontalna oblika.</p> <p>Metoda razlage.</p>	<p>Power Point predstavitel – Časovni stroj.</p>
	<p>_____ sedaj si ti naš vodnik skozi čas. Tvoja naloga je, da naglas prebereš tisto, kar bo zapisano v igrici, se pogovoriš s sošolci, kakšno pot boste ubrali in po tem klikneš na izbiro. Pri svojem delu uporabljal zgolj miško in ne tipkovnice!</p> <p>Od tu naprej usmerjam igro, glavno besedo pustim učencem. Spodbujam jih za sodelovanje.</p>	<p>Eden izmed učencev je pred tablo oz. razrednim računalnikom. Njegova naloga je, da klika izbire v igrici ter naglas prebira vsebino le-te. Ostali učenci sodelujejo pri igri s predlogi in pomagajo poiskati pravo pot skozi srednji vek.</p>	<p>Frontalna oblika.</p> <p>Metoda izkustvenega učenja.</p>	<p>Power Point predstavitel – Časovni stroj.</p>

III. SEZNAM PRILOG

PRILOGA 1 :	Učno-delovni list – prazen
PRILOGA 2 :	Učno-delovni list – izpolnjen kot zapis učne snovi
PRILOGA 3 :	PowerPoint predstavitev (z rešitvami za učno-delovni list)
PRILOGA 4:	Narekovana snov učencem za zapis na učno-delovni list
PRILOGA 5:	Igra za zaključek ure – Časovni stroj

UČNO-DELOVNI LIST – FEVDALIZEM IN NASTANEK NOVIH DRŽAV

1. FEVDALIZEM

Stan: skupina ljudi z enakim statusom ali družbenim položajem.

KRALJ	PLEMIČI (višji + nižji plemiči)	KMETJE/PODLOŽNIKI
<ul style="list-style-type: none"> • Vodil je _____. • Opiral se je na _____. • Bil je lastnik vse zemlje. • V zameno za vojaško ali drugo službo ter zvestobo je plemičem podelil posest – _____ ali _____. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bili so kraljevi _____. • Najpomembnejšim je _____ podelil zemljiško gospostvo. • Višji plemiči so posest podeljevali svojim vazalom (_____). • Ker so upravljali zemljiško gospostvo, jih imenujemo tudi _____ ali fevdalci. 	<ul style="list-style-type: none"> • Izgubljali so svojo _____. • Fevdalec jim je nudil _____, _____ in bivališče – v zameno so mu dali svojo svobodo. • Bili so _____ /podložni svojemu gospodarju, zato jih imenujemo tudi podložniki ali _____.

2. VPADI NOVIH LJUDSTEV IN UVELJAVITEV FEVDALIZMA

Zapiši ljudstva, ki so v drugi polovici 9. in prvi polovici 10. stoletja vpadala na tuja ozemlja. Ne pozabi pripisati tudi od kod so ta ljudstva prišla.

- _____
- _____
- _____

Opiši proces uveljavitve fevdalizma.

3. NASTANEK NOVIH DRŽAVNIH TVORB

S propadom zahodnega rimskega cesarstva so nastale v Evropi nove državne tvorbe. Katere lastnosti spadajo k novi državi?

_____ Rimsko-nemško cesarstvo	A	Država se nahaja na otoku na zahodni obali evropske celine. Kljub temu, da njen prestol ni bil na celini, pa je imela tam pomembno vlogo, saj je bil kralj lastnik obsežnih posesti v Franciji. Pristojnosti kralja so se močno zmanjšale v 13. stoletju, ko je podpisal Veliko listino svoboščin.
_____ Kraljevina Francija	B	Močno je bila povezana s francoskimi kralji, saj so jim ti dali ozemlja v osrednji Italiji, kjer je tudi nastala ta država. Države ni vodil kralj ali cesar, ampak papež.
_____ Kraljevina Anglija	C	Ta država se je nahaja v osrednji Evropi in je vključevala tudi današnje slovensko ozemlje. Prvi cesar je bil Oton I. Za cesarja ga je kronal rimski papež. Drugo ime za to državno tvorbo je Sveto rimsko cesarstvo.
_____ Papeška država	D	Njeni največji nasprotniki so bili angleški kralji. Kralj je vladal s pomočjo plemstva, cerkvenih dostojanstvenikov in predstavnikov večjih mest. Slednje je skliceval na državnih zborih.

UČNO-DELOVNI LIST – FEVDALIZEM IN NASTANEK NOVIH DRŽAV

1. FEVDALIZEM

Stan: skupina ljudi z enakim statusom ali družbenim položajem.

KRALJ	PLEMIČI (višji + nižji plemiči)	KMETJE/PODLOŽNIKI
<ul style="list-style-type: none"> Vodil je <u>državo</u>. Opiral se je na <u>plematvo</u>. Bil je lastnik vse zemlje. V zameno za vojaški ali drugo službo ter zvestobo je plemičem podelil posest – <u>zemljiško</u> <u>gospodstvo</u> ali <u>fevd</u>. 	<ul style="list-style-type: none"> Bili so kraljevi <u>pomočniki</u>. Najpomembnejšim je <u>kvalji</u> podelil zemljiško gospodstvo. Višji plemiči so posest podeljevali svojim vazalom (<u>nižji</u> <u>plemiči</u>). Keš so upravljali zemljiško gospodstvo, jih imenujemo tudi <u>zemljiški</u> <u>gospodje</u> ali fevdalci. 	<ul style="list-style-type: none"> Izgubljali so svojo <u>svobodo</u>. Fevdalec jim je nudil <u>zaščito</u>, <u>zemljo</u> in bivališče – v zameno so mu dali svojo svobodo. Bili so <u>podrejeni</u> /podložni svojemu gospodarju, zato jih imenujemo tudi podložniki ali <u>hlačani</u>.

2. VPADI NOVIH LJUDSTEV IN UVELJAVITEV FEVDALIZMA

Zapiši ljudstva, ki so v drugi polovici 9. in prvi polovici 10. stoletja vpadala na tuja ozemlja. Ne pozabi pripisati tudi od kod so ta ljudstva prišla.

- Arabi iz severne Afrike
- Madžari iz Panonske nižine
- Vikingi iz severne Evrope

Opiši proces uveljavitve fevdalizma.

Uladarji evropskih držav prebivakev niso uspeli zaščititi. Kmetje so se zato za zaščito zatekli k posameznim lokalnemu plemstvu. Premožanja niso imeli, zato so zaščito plačali s svojjo svobodo. Postali so njihovi podložniki. S tem se je okrevala moč plemičev in uveljavil se je fevdalizem.

3. NASTANEK NOVIH DRŽAVNIH TVORB

S propadom Zahodnega rimskega cesarstva so nastale v Evropi nove državne tvorbe. Katere lastnosti spadajo k novi državi?

<u>C</u> Rimsko-nemško cesarstvo	A	Država se nahaja na otoku na zahodni obali evropske celine. Kljub temu, da njen prestol ni bil na celini, pa je imela tam pomembno vlogo, saj je bil kralj lastnik obsežnih posesti v Franciji. Pristojnosti kralja so se močno zmanjšale v 13.. stoletju, ko je podpisal Veliko listino svoboščin.
<u>D</u> Kraljevina Francija	B	Močno je bila povezana s francoskimi kralji, saj so jim ti dali ozemlja v osrednji Italiji, kjer je tudi nastala ta država. Države ni vodil kralj ali cesar, ampak papež.
<u>A</u> Kraljevina Anglija	C	Ta država se je nahaja v osrednji Evropi in je vključevala tudi današnje slovensko ozemlje. Prvi cesar je bil Oton I.. Za cesarja ga je kronal rimski papež. Drugo ime za to državno tvorbo je Sveto rimsko cesarstvo.
<u>B</u> Papeška država	D	Njeni največji nasprotniki so bili angleški kralji. Kralj je vladal s pomočjo plemstva, cerkvenih dostojanstvenikov in predstavnikov večjih mest. Slednje je skliceval na državnih zborih.

PRILOGA 3: PowerPoint predstavitev (z rešitvami za učno-delovni list)

Drsnica 1

Drsnica 2

VSEBINSKI POUČARKI

1. Fevdalizem.
2. Vpadi novih ljudstev in uveljavitev fevdalizma.
3. Nastanek novih državnih tvorb.

IZOBRAŽEVALNI UČNI CILJI

- Učenec zna:
 - naštetih značilnosti fevdalizma,
 - opisati strukturo fevdalnega sistema in opisati lastnosti treh slojev prebivalstva,
 - opisati proces uveljavitve fevdalizma,
 - naštetih od kod so prihajala nova ljudstva,
 - naštetih novonastala kraljestva.

FEVDALIZEM

- Propadle so obrt, trgovina in uporaba denarja.
- Kmetijstvo je postalo pomembna dejavnost.
- Nastal je nov družbeni red → FEVDALIZEM.

• KRALJ

- Vodil je državo.
- Opiral se je na plemstvo.
- Bil je lastnik vse zemlje.
- V zameno za vojaško ali drugo službo ter zvestobo je plemičem podelil posest – zemljiško gospostvo (fevd)

VIR: <https://www.freepik.com/free-photos-vectors/medieval-cartoondostop>; 24. 4. 2023.

• PLEMIČI (višji plemiči + nižji plemiči)

- Bili so kraljevi pomočniki.
- Najpomembnejšim je kralj podelil zemljiško gospostvo.
- Višji plemiči so posest podeljevali svojim vazalom (nižji plemiči).
- Zemljiški gospodje ali fevdalci.

VIR: <https://www.freepik.com/free-photos-vectors/medieval-cartoondostop>; 24. 4. 2023.

• KMETJE/PODLOŽNIKI

- Izgubljali so svojo svobodo.
- Fevdalec jim je nudil zaščito, zemljo in bivališče (v zameno so mu dali svojo svobodo).
- Bili so podrejeni/podložni svojemu gospodarju, zato jih imenujemo tudi podložniki ali tlačani.

VIR: <https://www.freepik.com/free-photos-vectors/medieval-cartoon-dostop>
24. 4. 2023.

VPRAŠANJE ZA PONOVIŠE

Kateri družbeni položaji so bili v fevdalizmu?

- Kralj,
- plemiči – višji (vojvode, grofje, škofi) in nižji (vitezi),
- kmetje.

VPRAŠANJE ZA PONOVIŠEV

Kaj je bilo značilno za kralja?

Kralj je vodil državo, pri tem se je opiral na plemstvo. Bil je lastnik vse zemlje. Plemičem pa je lahko, v zameno za zvestobo ali kakršnokoli službo, podelil posest.

VPADI NOVH LJUDSTEV IN UVELJAVITEV FEVDALIZMA

- Vpadi in romanja novih ljudstev (druga polovica 9. in prva polovica 10. stoletja)
 - Arabci iz severne Afrike
 - Madžari iz Panonske nižine
 - Vikingi iz severne Evrope

Vir: Miranda Razpotnik, J., Plazar, A. (2019). *Potujem v preteklost 7. Učbenik za zgodovino v 7. razredu osnovne šole*. 1. izdaja. Ljubljana: Rokus Klett, str. 131.

VPRAŠANJE ZA PONOVIŠČE

Katera ljudstva so v drugi polovici 9. in v prvi polovici 10. stoletja vpadala na tuja ozemlja?

Arabci iz severne Afrike, Madžari iz Panonske nižine in Vikingi iz severne Evrope.

Nastanek novih državnih tvorb

Rimsko-nemško cesarstvo

- Prvi cesar je bil Oton I.
- Prvega cesarja so kronali leta 962.
- Nahajalo se je v osrednji Evropi, zajemalo je tudi ozemlje današnje Slovenije.

Vir: [https://sl.wikipedia.org/wiki/Sveto_rimsko_cesarstvo#/media/Slika:Coat_of_Arms_of_the_Holy_Roman_Emperor_\(c.1433-c.1450\).svg](https://sl.wikipedia.org/wiki/Sveto_rimsko_cesarstvo#/media/Slika:Coat_of_Arms_of_the_Holy_Roman_Emperor_(c.1433-c.1450).svg) (Dostop: 28. 4. 2023)

Kraljevina Francija

Zemljevid
Kraljevine
Francije
leta 987:

Vir: https://sl.wikipedia.org/wiki/Francosko_kraljestvo#/media/Slika:Le_royaume_des_Francis_sous_Hugues_Capet-fr.svg (Dostop: 28. 4. 2023).

Drsnica 17

Evropa v 10.-11. stoletju

Islandija, Azoriti

Rimsko-nemško cesarstvo v času Ottona Velikega (10. stoletje)

Vzhodnorimsko/Bizantinsko cesarstvo po 1018

pohodi fredskih Vikingov

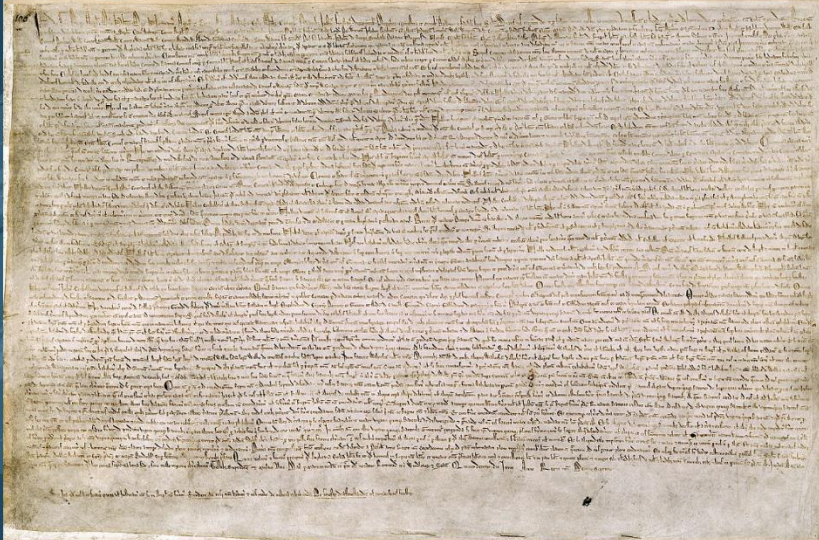
pohodi norveških Vikingov

Vir: Razpnotnik, Jelka Miranda, Plazar, Razpnotnik, Jelka Miranda, Plazar, A. (2019). Potujem v preteklost 7. Učbenik za zgodovino v 7. razredu osnovne šole. 1. izdaja. Ljubljana: Rokus Klett, str. 132.

Lightbulb icon

Drsnica 18

Kraljevina Anglija

Vir: https://sl.wikipedia.org/wiki/Velika_listina_svobo%C5%A1%C4%B0din#media/Slika:Magna_Carta_British_Library_Cotton_MS_Augustus_II.106.jpg (Dostop: 23. 4. 2023).

Lightbulb icon

Papeška država

Vir 1: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/ee/Papal States Map 1870.png> (Dostop: 28. 4. 2023).

Vir 2: <https://www.ric.si/splosna-matura/predmeti/zgodovina/> (Dostop: 28. 4. 2023).

3. NASTANEK NOVIH DRŽAVNIH TVORB

S propadom zahodnega rimskega cesarstva so nastale v Evropi nove državne tvorbe. Katere lastnosti spadajo k novi državi?

_____ Rimsko-nemško cesarstvo	A	Država se nahaja na otoku na zahodni obali evropske celine. Kljub temu, da njen prestol ni bil na celini, pa je imela tam pomembno vlogo, saj je bil kralj lastnik obsežnih posesti v Franciji. Pristojnosti kralja so se močno zmanjšale v 13. stoletju, ko je podpisal Veliko listino svoboščin.
_____ Kraljevina Francija	B	Močno je bila povezana s francoskimi kralji, saj so jim ti dali ozemlja v osrednji Italiji, kjer je tudi nastala ta država. Države ni vodil kralj ali cesar, ampak papež.
_____ Kraljevina Anglija	C	Ta država se je nahaja v osrednji Evropi in je vključevala tudi današnje slovensko ozemlje. Prvi cesar je bil Oton I.. Za cesarja ga je kronal rimski papež. Drugo ime za to državno tvorbo je Sveto rimsko cesarstvo.
_____ Papeška država	D	Njeni največji nasprotniki so bili angleški kralji. Kralj je vladal s pomočjo plemstva, cerkvenih dostojanstvenikov in predstavnikov večjih mest. Slednje je skliceval na državnih zborih.

PRILOGA 4: Narekovana snov učencem za zapis na učno-delovni list (uporabljeno pri 2. vsebinskem poudarku, naloga o procesu uveljavitve fevdalizma).

Vladarji evropskih držav prebivalcev niso uspeli zaščititi. Kmetje so se zato po zaščito zatekli k posameznemu lokalnemu plemiču. Premoženja niso imeli, zato so zaščito plačali s svojo svobodo. Postali so njihovi podložniki. S tem se je okrepila moč plemičev in uveljavil se je fevdalizem.

PRILOGA 5: Igra za zaključek ure – Časovni stroj

Če hočeš vstopiti v časovni stroj, moraš za seboj
pustiti to kar si bil danes zjutraj in si nadeti novo
podobo. Kdo pa si? Kdo si želiš biti? Kaj bi rad
postal?

Izberi si svojega junaka, ki te bo popeljal nazaj v
času.

Pozdravljen popotnik
skozi čas!
Veseli smo, da si se
ponovno odločil za
pochtence pri naši
pochtenski agenciji.
Danes te bomo popeljali
v srednji vek ...

 Avguštin iz
Podbrezj Žiga iz
Gutenberga
 Barbara iz
Celja

A

B

C

A

Kaj pomeni? Ali vas imate dobro gospodarja?

V manjših zemljo ni mogel, ampak jo v lasti?
♦ Fevdalnega gospoda.
♦ Zemljanskega gospoda.

Pripadaš najnižjemu sloju. Tvoj starata je bil kmet, tvoj oče je kmet in tudi tvoj sin bo kmet. Torej si tudi ti kmet. Ali imaš v lasti kaj zemlje?

- ♦ Prav nič.
- ♦ Ja, seveda imam.

Kaj ti nudi fevdalni oz. zemljiški gospod, katerega zemljo obdeluješ, v zameno za tvojo svobodo?

- ♦ Nudi mi zaščito, zemljo in bivaljke.
- ♦ Nudi mi zaporilek za nedoloten čas in me zato plačuje.

Ali ste dobro? Pomeni je dobro ...

Res je tako. No še eno pomembno nalogo ima tvoj zemljiški gospod. Ker si že dovolj star, da bi se oženil, moraš priskrbiti primerno nevesto, s čimer se bo moral strinjati tudi zemljiški fevdalec.

Elizabeto, mati dveh nezakonskih otrok.

Marijo, graščakovo hčer.

V vas je veliko zalih deklet. katero boš izbral?

Klaro, hčerko sosedovega kmeta.

Rozjo, potiyoto pevko in igralko.

Marijo je za vpraskanca vsaj malo šarmna, kot je to pade za porokca, saj bo mogla.

Če biš rajši za hčerko Rozjo, v njeno bo veliko zadovoljstvo, saj vsi otroci vpraskanca so dobri in se ne prepirajo med seboj, kar ti bo koristilo.

Eno kmetovo je Elizabeto, otčena? Ali moraš biti porokca, ali ti je dovolj, zemljiškega gospoda? Morala bi bilo bolje da se odločiš za drugo nevesto.

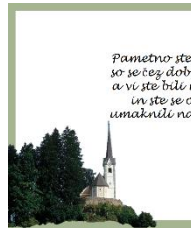
Tako je tvoje življenje teklo naprej. Turki so se v vas vrnili še trikrat, a ste bili nanje vedno pripravljeni. Žena je rodila šest otrok. Od tega so prvo leto dočkali trije. Ko si dopolnil 35 si zbolel, saj ti je zobna gniloba šla v kri. Živel si teško, a lepo kmetko življenje.

Nasaj na greštok.

Pamerno ste se odločili. Turki so se čez dobro leto spet vrnili, a vi ste bili na to pripravljeni in ste se ob pravem času umaknili na varno na Tabor.

Ampak vajino mirno zakonsko življe so kmalu prekinili turški vpadi. Ko so turki prišli k vam prvič, so vam pobrali vse kar je bilo vrednega, zažgali hiše in polja. Rešila sta le svoja življena, saj sta zbežala v gozd. Kaj boste v vasi storili, da bi se zavarovali, če bi turki še prišli?

- ♦ Okrog cerkve bomo postavili obrambni zid, da se bomo lahko vasi skrili mi, naša živina in pridelki, če bodo turki ponovno prišli.
- ♦ Za pomoč bomo prosili zemljiškega gospoda, saj je obljubil, da nas bo varoval.

Odlotil ste se, saj vam ni bilo treba pomagati. Zemljiški gospod, ampak to vam je izredno slabo. Tudi to delo, ki se vam ni dalo, je vaše vasa, če boste pomagali, boste imeli.

Odlina izbira! Klaro je dobro dekle, dobrega zdravja, delovna in poštena. Tudi zemljiški gospod je blagoslovil tvoj zakon.

B

Tvoje ime je Barbara in prihaja iz Celja. Tvoji mati je Ana Schaumberška, oče pa Herman II. Celjski. Živi na gradu v Celju. Si njan najmlajši otrok. Ker prihaja iz pomembne plemiške družine, se lahko odločiš, kam te bo peljala tvoja življenjska pot?

- Odravnaj se v samostan **klavarski v Metkju**.
- Starši te oddajo v zakon.

Sigmund se je zavedal, da si morala izbrati, zato te je vzpel s seboj na Poljsko. Tam so te bili veseli, saj je bil Poljski dvor rodbinsko povezan s Celjani. Bila si prisotna tudi v pogajanjih z Nemškimi viteškimi redom na Poljskem, ampak najboj si se z mozen v zgodovino vpisala, ko si prišla na:

- ♦ koncil v Konstanci.
- ♦ olimpijske igre v Tugolavju.

Na cerkveni ghoru op. koncilu se je pridružil množica največjih intelektualcev tvojega časa. In tudi ti si bila med njimi! Tja sta prišla prav na svet veser. Tedaj so katoliški cerkveni vladatelji kar trije papeži na enkrat. Kako papežev ima po priročnih cerkev sicer?

- ♦ 12
- ♦ 25
- ♦ 11
- ♦ 24
- ♦ 3
- ♦ 9
- ♦ 7
- ♦ 4
- ♦ 5
- ♦ 1
- ♦ 6
- ♦ 101

„La imas fier, jo naku fiavri in ne fiavri, saj se za letsko ne spodabi, da zna fiavri, razon ce ne selis, da postane redovnica. Ce selis, da postane nuna, jo daj v samostan, se preden postane dovolj kvazna, da zorne razumeti „nkevel sveta. Zam jo buva naitia fiavri.“ „Ali si se vedno prepričana, da zelis svoje življenje posvetiti samo Bogu?“

Tvoji oče je sodeloval v bitki pri Nikopolju. Tam je bil kršiansko viteštvo porazeno v boju z mohamedanci. V bitki je sodeloval tudi ogrski kralj Sigmundburški. Njemu je tvoj oče vesil življenje in postala sta dobra prijatelja. Tako dobra prijatelja, da je tvojo roko objubil njemu v zakon. Ali se strinjaš s tem?

- Seveda!
- Seveda ne!

Tvoj kako lepo ime si izbrala za svoj kralj! Tvoj je pravno kraljevo ime. Morala bo tudi ona nekot kraljica...

Za red klaris je značilno, da se nune zaprejo v samoto. Tomu se reče KLAUZURA. To pomeni, da se zaprejo za samostansko združbo ter tam ostanejo do smrti. Te nune in dekleta se nikoli več ne vrnejo domov. Tvoj novi dnevni red je skrgo določen. Pogumno ga prebruj!

Ko je bila uradno oznanjena tvoja zaroka s Sigmundom Lukemburškim, si se morala odpraviti od doma. Ko si zadržaj prestopila prag domače hiše si se poslovljaj radele svoje rodno mesto ob Savoyi. Pat te je po tem vodila na Ogrsko, kjer te bodo na dvor naučili lepši manir. Za grajske dame je bilo pomembno, da su prevladala literaturo, ki je zenske spodbujala k izboljšani vednosti. Počujaj uganjaj, kaj je bilo za dame najpobni pomembno!

- ♦ Vedra nost, močnanje, usliknost, krotanje izenske jezze.
- ♦ Pzatenost, kako se spisee kradu in zakuri ogvni.
- ♦ Da se vedati kaj je Tomk, Aevinski util o zmerznosti.

Letu 1490 si rodila prvega in edinega otroka. To malo dete je bila deklica. Kako ji boš dala ime?

- ♦ Kungunda
- ♦ Viktrija
- ♦ Elisabeta
- ♦ Marija
- ♦ Brankhilda
- ♦ Ance
- ♦ Katarina
- ♦ Izvengja
- ♦ Izabela

Po koncilu je, po tvojem posredovanju in posredovanju Sigmunda, na mestu papeža uradno ostal le še en papež. Odli no si opravila svoje delo. V zgodovino si se zapisala, kot ena najpomembnejših vladaric svojega časa.

Na tej točki, se tvoje popotovanje v zgodovino zaključi uje. Ampak dragi popotnik, to ni bila zgolj tvoja pot...

Ravnokar si prehodil pot prave kraljice Barbare iz Celja, ki je kasneje postala ogrska, rimsko-nemška in češka kraljica. Kraljica Barbara se je v zgodovinski spomin zapisal tako globoko, da se še v 21. stoletju pišejo nove knjige o njej...

Dnevni red:

URA	DEJAVNOST
0.15	molitev
5.30	vstajanje
6.00	hovalenec
7.30	pr. medu
8.00	molitev
9.00	delo
1.30	molitev
12.30	kosilo
14.30	molitev
17.00	molitev
18.30	veterja
20.00	veternica

Res je, srednjeveška literaturo je zenske spodbujala naj bolj vedno, naj močjeji in se odvdujajo od zenske jezze, saj je ta zelo nevarna moški prevladati. Ko so le primerno vzgojili, je nastajala, za poroka s Sigmundom si se poročila novembra 1405. Kakšne barve je bila tvoja obleka?

- ♦ ruda.
- ♦ bela.
- ♦ zelena.
- ♦ modra.

Na poročni dan je bila tvoja obleka modra, saj je modra barva čistosti in pebanosti. Modra barva je tudi simbol device Marije. Ker pa si bujala, je bila tvoja obleka okrasena z zlatimi sviti. Kava pa te je tudi bujal natili s Sigmundom sta vedela za najlepši par v Evropi. Kam pa bosta odšla na poročno potovanje?

Na poročni dan je bila tvoja obleka modra, saj je modra barva čistosti in pebanosti. Modra barva je tudi simbol device Marije. Ker pa si bujala, je bila tvoja obleka okrasena z zlatimi sviti. Kava pa te je tudi bujal natili s Sigmundom sta vedela za najlepši par v Evropi. Kam pa bosta odšla na poročno potovanje?

- ♦ Na Tirolsko v gore.
- ♦ V Neapelj na morje.
- ♦ Na Irigovski sejem v Szekesfehervar.

Dobro si izbravila svoj čas. Tvoj dragi se je sreno vrnil. Od velike hvatalki v mestu Budim ustanovila viteški red Zmaj. Ali boš med člane sprejela tudi svojega deketa Hermana II. Celjskega?

- ♦ Ja, z veseljem!
- ♦ Ne!

Kolikokrat na dan boš morala, kot klarisa, moliti?

- ♦ 7 krat
- ♦ 8 krat
- ♦ 6 krat
- ♦ 9 krat
- ♦ 5 krat
- ♦ 3 krat

Res je, pravilno si odgovorila! V tem času kermitanja v Evropi se ne bilo. Sedaj se sove populonoma privadela življenju v samostanu. Tje boš ostalo do svoje smrti. Pokopali te bodo v prepripost grobu za združbo samostana. Nikoli več ne boš videla družine in Celja.

Odli no si si zapomnila dnevni red! Sedaj pa moras poleg svojega imetja, zavaj samostanskega obzeldja postati tudi to, kar si bila, preden si prišla sem. Kakšno bo tvoje novo redovno ime?

- ♦ Ivana
- ♦ Klara
- ♦ Rebeka
- ♦ Mirjana

Oh kako krmeno ime! Sedaj si to prava klarisa. Tvoje redogov v samostanu je skrb za samostanski vsi, saj si morate same pridolati hrano za prebivajo. Česa ne boš posadila na vsi?

- ♦ selje
- ♦ krompir
- ♦ repa
- ♦ pljenca
- ♦ miza

Univerza v Ljubljani

**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Didaktika zgodovine I

SEMINARSKA NALOGA

**UČNA PRIPRAVA:
Preseljevanje ljudstev – nastajanje nove Evrope**

IME IN PRIIMEK: Matic Kristan

DATUM: 28. april 2023

I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Osnovna šola	
Razred:	7.	
Datum:	11. maj 2023	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema – širša tema iz učnega načrta	Srednji vek – oblikovanje nove kulturne in politične podobe Evrope	
Učna enota – naslov učne ure:	Preseljevanje ljudstev – nastajanje nove Evrope	
Učne oblike:	<ul style="list-style-type: none"> - Frontalna, - parna, - individualna. 	
Učne metode:	<ul style="list-style-type: none"> - Razlaga, - razgovor, - besedna demonstracija, - slikovna demonstracija, - delo s pisnim virom, - delo s slikovnim virom. 	
Učne tehnike:	/	
Cilji iz učnega načrta:	»Pojasnijo novi politični zemljevid Evrope po preseljevanju ljudstev.« (Učni načrt, str. 14)	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki	Izobraževalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • naštetih vzroke za preseljevanje ljudstev; • naštetih osnovne značilnosti najpomembnejših barbarskih ljudstev; • navesti glavne spremembe; • opisati novi politični zemljevid Evrope.
	Funkcionalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • interpretirati pisne vire o preseljevanju ljudstev, • interpretirati zgodovinske zemljevide o preseljevanju ljudstev.
	Vzgojni (odnosni) učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • se vživeti v situacije v oddaljeni preteklosti, • spoštovati preteklost, • spoštovati drugačnost.
Učne etape:	<ul style="list-style-type: none"> - Uvajanje. - Obravnavanje nove učne snovi. - Urjenje. - Ponavljanje. 	

Vsebinski poudarki:	1. Preseljevanje ljudstev, 2. Barbari, 3. Nova Evropa.	
Učna sredstva:	Učila:	učno-delovni list, ponovitveni list, PowerPoint predstavitev.
	Učni pripomočki:	računalnik, projektor.
Medpredmetne povezave z vsebinami:	družba, domovinska in državljanska kultura ter etika, geografija, slovenščina, nemščina, naravoslovje (brez pojasnila).	
Novi pojmi s pojasnilom:	<ul style="list-style-type: none"> - Politeizem (verovanje v več bogov). - Nomadi (pastirsko ljudstvo, ki se seli in nima stalnega bivališča). - Samopreskrba (kmetovanje, pri katerem pridelek zadošča le za preživetje). 	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	- <i>Učni načrt. Program osnovna šola. Zgodovina.</i> (2011). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo: https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/obvezni/UN_zgodovina.pdf (30. 4. 2023).
	Učna priprava	<ul style="list-style-type: none"> - Miranda Razpotnik, J., Plazar, A. (2019). <i>Potujem v preteklost 7. Učbenik za zgodovino v 7. razredu osnovne šole. 1. izdaja.</i> Ljubljana: Rokus Klett, str. 120–122. - Bregar Mazzini et al. (2017). <i>Zgodovina. Samostojni delovni zvezek za zgodovino v sedmem razredu osnovne šole.</i> Mladinska knjiga, str. 146–150. - Janša-Zorn, Olga et al. (2014). <i>Koraki v času 7. Učbenik za zgodovino v 7. razredu osnovne šole.</i> Ljubljana: DZS, str. 66–67.
	Slikovno, avdiovizualno in/ali dodatno pisno gradivo na PowerPointu	<p>Drsnica 3: <i>Nakit 1. tisočletja.</i> Dostopno na https://www.visitkranj.com/nakit-1-tisocletja (9. 5. 2023)</p> <p>Drsnica 4: Atta unsar. Wikisource. Dostopno na https://wikisource.org/wiki/%F0%90%8C%B0%F0%90%8D%84%F0%90%8D%84%F0%90%8C%B0%F0%90%8C%BF%F0%90%8C%BD%F0%90%8D%83%F0%90%8C%B0%F0%90%8D%82 (30. 4. 2023).</p> <p>Drsnica 6: <i>Srednjeveške zgodbe s stičišča svetov.</i> Dostopno na</p>

	<p>https://www.nms.si/si/razstave/virtualne-razstave/srednjeveske (9. 5. 2023)</p> <p>Drsnica 8: <i>600 CE, Europe</i> (prirejeno). Wikimedia Commons. Dostopno na https://commons.wikimedia.org/wiki/File:600_CE,_Europe.svg (30. 4. 2023).</p>
Učno-delovni list	<p>Zemljevid: <i>600 CE, Europe</i> (prirejeno). Wikimedia Commons. Dostopno na https://commons.wikimedia.org/wiki/File:600_CE,_Europe.svg (30. 4. 2023).</p> <p><u>Pisni vir 1:</u> Prokopijev opis Slovanov (Prokopij iz Cezareje (1961). <i>Pod Junstinijanovim žezlom</i>. Ljubljana: Cankarjeva založba, str. 192–193.)</p> <p><u>Pisni vir 2:</u> Odlomek iz <i>Pridig ljudstvu</i> 105.11 (vir: <i>Patrologiae cursus completus XXXVII</i>. Na Catholic Library, dostopno na https://catholiclibrary.org/library/view?docId=Fathers-OR/PL.038.html;chunk.id=00001711) (30. 4. 2023).</p>

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
3 minute	<p>Ponovi snov prejšnje ure: postavlja vprašanja učencem po vrsti, po potrebi dopolni.</p> <ul style="list-style-type: none"> - S katerimi političnimi težavami se je soočalo Rimsko cesarstvo? - S katerimi gospodarskimi težavami se je soočalo Rimsko cesarstvo? - S katerimi družbenimi težavami se 	<p>Odgovarjajo na vprašanja.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Slaba uprava, notranja delitev ... - Propad mest in trgovine, pomanjkanje sužnjev ... - Upad 	Frontalni razgovor.	Power Point, drsnica 1.

2 minuti	<p><i>je soočalo Rimsko cesarstvo?</i></p> <p>- S katerimi finančnimi težavami se je soočalo Rimsko cesarstvo?</p>	<p><i>prebivalstva zaradi kuge ...</i></p> <p>- Pomanjkanje financ zaradi dragih javnih del, višanje davkov ...</p>		
	<p>Napove temo: <i>preseljevanje ljudstev, konec 4. do 6. stoletje, hkrati propad Zahodnorimskega cesarstva.</i></p> <p>Napove učne cilje, tj. kaj se bomo učili:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vzroke za preseljevanje ljudstev; - potek preseljevanja ljudstev; - značilnosti barbarskih ljudstev; - spremembe, do katerih je takrat prišlo; - novi politični red Evrope. <p><i>Obravnavali bomo tudi dva pisna vira. Sproti in na koncu bomo ponavljali.</i></p>	Poslušaj napoved.	Frontalna razlaga.	Power Point, drsnica 1.

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVLJANJE ALI SPROTNO PREVERJANJE

1. VSEBINSKI POUDAREK: Preseljevanje ljudstev	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
2 minuti	<p>Vpraša:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Kako so Rimljani imenovali ljudstva onkraj svojih meja?</i> <p>Razlaga in pozove učence, da rešujejo nalogo št. 1 na učno-delovnem listu ob razlagi.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>V 4. stoletju barbari začeli vdirati v Rimsko cesarstvo in se naseljevati. Sledijo vzroki.</i> - <i>Ranljivost Rimskega cesarstva zaradi notranjih problemov;</i> - <i>umikanje barbarov pred Huni;</i> - <i>bogastvo Rimskega cesarstva – vojni plen;</i> - <i>iskanje zemlje (podnebne spremembe).</i> - <i>Konec preseljevanja v 6. stoletju.</i> 	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Barbari.</i> <p>Poslušajo in sproti izpolnjujejo učno-delovni list.</p>	<p>Frontalni razgovor.</p> <p>Frontalna razlaga.</p>	<p>Učno-delovni list;</p> <p>Power Point, drsnica 2.</p>

1 minuta	Kliče učence po vrsti, da berejo rešitve naloge št. 1 na učno-delovnem listu.	Berejo rešitve na nalogo št. 1 na učno-delovnem listu.	Frontalni razgovor.	Učno-delovni list.
2 minuti	Sprašuje: - <i>Kdaj je potekalo preseljevanje ljudstev?</i> - <i>Kaj so bili vzroki za preseljevanje ljudstev?</i>	Odgovarjajo. - <i>4.–6. stoletje.</i> - <i>Ranljivost Rimskega cesarstva, vojni plen, Huni, zemlja in podnebne spremembe.</i>	Frontalni razgovor.	

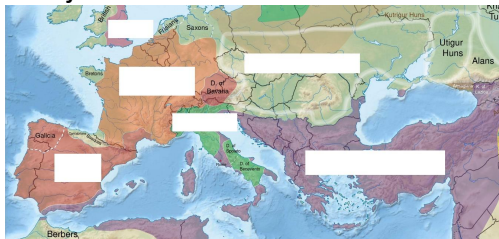
2. VSEBINSKI POUDAREK: Barbari	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
1 minuta	Vpraša: <i>Kdo je živel v severni soseščini Rimskega cesarstva?</i>	Odgovorijo: <i>Germani.</i>	Frontalni razgovor.	
2 minuti	Usmeri pozornost učencev na nalogo št. 2 na učno-delovnem listu. Razlaga: - <i>Germani močno cenili osebno lojalnost (fevdalizem).</i> - <i>Najbolj nevarni Germani so okoli leta 400 bili Goti.</i> Pokaže sliko germanskega nakita. - <i>Kristjani. To je treba posebej poudariti, ker v marsikaterem učbeniku piše, da so bili pogani in da so celo širili poganstvo.</i>	Poslušajo razlago, izpolnjujejo učno-delovni list. Opazujejo sliko germanskega nakita. Poslušajo razlago, izpolnjujejo učno-delovni list.	Frontalna razlaga. Frontalna slikovna demonstracija. Frontalna razlaga.	Učno-delovni list, Power Point, drsnica 3.
1 minuta	<i>Ohranjen je celo gotski očenaš. Da si boste to zapomnili, ga bom zdaj zmolił.</i> Zmoli očenaš v gotščini.	Poslušajo gotski očenaš.	Frontalna besedna demonstracija.	Power Point, drsnica 4.

	<p>ΑΤΤΑ ΠΙΝΣΑΡ, ΨΘ ΙΝ ΗΙΜΙΝΑΜ, ΥΕΙΗΝΗ ΗΛΜΩ ΨΕΙΝ, ΟΙΗΝ ΨΙΝΔΙΝΑΣΣΗΣ ΨΕΙΝΣ, ΥΝΙΡΨΗ ΥΙΛΓΛ ΨΕΙΝΣ, ΣΥΕ ΙΝ ΗΙΜΙΝΑ ΓΛΗ ΑΝΑ ΝΙΡΨΗ. ΗΛΛΙΕ ΠΙΝΣΑΡΗΑ ΨΑΝΑ ΣΙΝΤΕΙΝΑΝ ΓΙΕ ΠΙΝΣ ΗΙΜΗΑ ΔΑΓΛ, ΓΛΗ ΝΕΛΕΤ ΠΙΝΣ ΨΑΤΕΙ ΣΡΠΛΛΗΣ ΣΙΓΝΗΑ, ΣΥΛΣΥΕ ΓΛΗ ΥΕΙΣ ΝΕΛΕΤΑΜ ΨΛΗΜ ΣΡΠΛΛΗ ΠΙΝΣΑΡΗΑ, ΓΛΗ ΝΙ ΒΡΙΓΓΙΣ ΠΙΝΣ ΙΝ ΕΡΝΙΣΤΗΒΗΓΝ, ΑΡ ΑΡΝΣΕΙ ΠΙΝΣ ΝΕ ΨΑΜΗΑ ΠΒΙΛΙΝ; ΑΜΕΝ.</p>			
3 minute	<p>Razlaga: <i>Huni: stepski nomadi, ki so prišli z vzhoda. Oblikovali plemensko zvezo.</i></p> <p>Vpraša: <i>Kaj so nomadi?</i></p> <p><i>Kdo je bil najpomembnejši hunski kralj?</i></p> <p><i>Omenili smo torej Germane, zlasti Gote, in pa Hune.</i> Vpraša: Katero ljudstvo pa so naši jezikovni predniki?</p> <p>Razlaga: - Današnja Ukrajina. - 6. stoletje (poudari, da je takrat Zahodnorimsko cesarstvo že propadlo!): selitev na zahod in jug. - Plemenska zveza z Avari, ki so bili tudi nomadi. - Politeisti. - Živeli v polzemljankah.</p> <p>Pokaže sliko rekonstrukcije slovanske naselbine Nova Tabla pri potoku Dobel.</p>	<p>Poslušajo razlago, izpolnjujejo učno-delovni list.</p> <p>Odgovorijo: <i>Pastirji, ki se redno selijo.</i></p> <p><i>Atila.</i></p> <p>Odgovorijo: <i>Slovani.</i></p> <p>Poslušajo razlago, izpolnjujejo učno-delovni list.</p> <p>Opazujejo sliko.</p>	<p>Frontalna razlaga.</p> <p>Frontalni razgovor.</p> <p>Frontalna razlaga.</p> <p>Frontalna slikovna demonstracija.</p>	<p>Učno-delovni list, Power Point, drsnica 5.</p> <p>Power point, drsnica 6.</p>
2 minuti	<p>Da navodila, naj preberejo pisni vir 1 na učno-delovnem listu in se potem pogovorijo, kakšno mnenje je Prokopij imel o Slovanih v paru.</p> <p>Nadzoruje delo (branje).</p>	<p>Poslušajo razlago.</p> <p>Berejo besedilo in diskutirajo v parih.</p>	<p>Frontalna razlaga.</p> <p>Parno delo s pisnimi viri.</p>	<p>Učno-delovni list; Power Point, drsnica 7.</p>

	Vpraša po ugotovitvah.	Odgovarjajo v smislu: <i>imel jih je za surove, vendar dobre.</i>	Frontalni razgovor.	
1 minuta	Kliče učence po vrsti, da berejo rešitve naloge št. 2 na učno-delovnem listu.	Berejo rešitve na nalogo št. 2 na učno-delovnem listu.	Frontalni razgovor.	Učno-delovni list.
2 minuti	Sprašuje učence po vrsti: - <i>Katera barbarska ljudstva smo omenjali?</i> - <i>Kateri od teh so bili nomadi?</i> - <i>Kdo je bil najpomembnejši hunski kralj?</i> - <i>Kdaj in od kod so se začeli na zahod in jug seliti Slovani?</i> - <i>Kaj so bili po veroizpovedi Germani in kaj Slovani?</i>	Odgovarjajo. - <i>Germane, Gote, Hune, Slovine, Avare.</i> - <i>Huni in Avari.</i> - <i>Atila.</i> - <i>V 6. stoletju, iz današnje Ukrajine.</i> - <i>Germani so bili kristjani, Slovani pa politeisti.</i>	Frontalni razgovor.	

3. VSEBINSKI POUDAREK: Nova Evropa	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
3 minute	<p>Usmeri pozornost učencev na nalogo št. 3 na učno-delovnem listu.</p> <p>Razlaga: <i>Zaradi preseljevanja ljudstev je prišlo do vrste globokih sprememb. Začel se je srednji vek.</i></p> <p><u>Politične spremembe</u> - <i>476: propad Zahodnorimskega cesarstva.</i> - <i>Nastanek germanskih kraljevin.</i> - <i>Vzhodnorimsko cesarstvo (od tega časa dalje ga imenujemo »bizantinsko«).</i> - <i>Do 7. stoletja se je izrisal nov zemljevid Evrope.</i></p>	Poslušajo razlago in izpolnjujejo učno-delovni list.	Frontalna razlaga.	Učno-delovni list, Power Point, drsnica 8.

Usmeri pozornost učencev na zemljevid na učno-delovnem listu.

Naroči, naj vpišejo ljudstva v prazne prostore na zemljevidu (kolikor jih že znajo).

Dopolni ljudstva, ki jih niso znali (verjetno Goti in Langobardi).

Vpišejo ljudstva v prazne prostore: verjetno bodo že znali umestiti Franke, Slovane, Bizantinsko cesarstvo, Anglosase.

Poslušajo dopolnitev.

Metoda dela s slikovnim virom.

Frontalna razlaga.

2 minute

Razlaga:

Gospodarske spremembe

- Propad trgovine.
- Prehod na samopreskrbno kmetijstvo.

Vpraša: *Ali kdo ve, kaj je samopreskrbno kmetijstvo?*

- Prehod na blagovno menjavo.
- Propad mest, selitev prebivalstva na podeželje.

Kulturne spremembe

- Upad pismenstva: ohranjala ga Cerkev.
- Razvoj latinščine v romanske jezike.

Vpraša: *Ali poznate kak romanski jezik?*

- Največje spremembe na Balkanu: slovanščina, prevlada politeizma.

Poslušajo razlago in izpolnjujejo učno-delovni list.

Eventualno odgovorijo: *Ko se pridela dovolj za preživljanje.*

Naštevajo: italijanščina, francoščina ...

Frontalna razlaga.

Frontalni razgovor.

Frontalna razlaga.

Frontalni razgovor.

Frontalna razlaga.

Učno-delovni list; Power Point, drsnica 9–10.

1 minuta	Kliče učence po vrsti, da berejo rešitve naloge št. 3 na učno-delovnem listu.	Berejo rešitve na nalogo št. 3 na učno-delovnem listu.	Frontalni razgovor.	Učno-delovni list.
5 minut	<p>Da navodila. <i>Zdaj bomo šli k pisnemu viru 2, k pridigi iz časa, ko je bilo Rimsko cesarstvo že v zatonu. Prebral ga bom latinsko, da boste slišali, kako zveni v izvirniku, vi pa ga berite vzporedno v slovenščini.</i></p> <p>Bere. <i>Non ergo deficiamus, fratres: finis erit terrenis omnibus regnis. Nunc si finis est, Deus videt. Forte enim nondum est, et infirmitate quadam, vel misericordia, vel miseria hoc optamus, ut nondum sit: numquid tamen ideo non erit? Figite spem in Deum, aeterna concupiscite, aeterna exspectate. Christiani estis, fratres, christiani sumus. Non ad delicias Christus in carnem descendit: toleremus potius praesentia quam diligamus: adversorum est manifesta perniciēs, prosperorum falsa blandities. Time mare et quando malacia est. Omnino non frustra audiamus, sursum cor. Quid ponimus cor in terra, cum videamus quia evertitur terra?</i></p> <p>Učencem naroči, naj v parih razmislijo, na kakšen način je Sv. Avguštin podajal krščanstvo svojemu občestvu in zakaj.</p> <p>Nadzira delo parov.</p> <p>Pozove en ali dva para, da povesta svoje ugotovitve.</p>	<p>Poslušajo navodila.</p> <p>Berejo.</p> <p>Poslušajo navodila.</p> <p>Diskutirajo v parih.</p> <p>Poročajo oz. poslušajo.</p>	<p>Frontalna razlaga.</p> <p>Frontalna besedna demonstracija.</p> <p>Frontalna razlaga.</p> <p>Parno delo s pisnimi viri.</p> <p>Frontalni razgovor.</p>	<p>Učno-delovni list; Power Point, drsnica 11.</p>
2 minuti	Sprašuje učence po vrsti. - <i>Katerega leta je propadlo Zahodnorimsko cesarstvo?</i>	Odgovarjajo. - 476.	Frontalni razgovor.	

	<p>- Kaj pa se je zgodilo z Vzhodnorimskim cesarstvom?</p> <p>- Katera germanska kraljestva so nastala na njegovih tleh?</p> <p>- Do katerih gospodarskih sprememb je prišlo?</p> <p>- Do katerih kulturnih sprememb je prišlo?</p>	<p>- Preživel je.</p> <p>- Frankovsko, langobardsko ...</p> <p>- Propad trgovine, mest, denarnišva</p> <p>...</p> <p>- Upad pismenstva, razvoj romanskih jezikov ...</p>		
--	---	--	--	--

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE ALI PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
1 minuta	<p>So še kakšna vprašanja?</p> <p>Odgovarja na vprašanja.</p>	<p>Eventualno sprašujejo.</p>	<p>Frontalni razgovor.</p>	
4 minute	<p>Avtentična naloga.</p> <p><i>Predstavlja si, da si rimski ali bizantinski vojak na donavski meji v času velike barbarske grožnje: lahko v 5., lahko v 6. stoletju. V zvezek napiši pismo mami. (Ker zaradi nevarnosti nimaš mnogo časa, zapiši samo najnujnejše, par stavkov.)</i></p> <p>Na koncu pozove enega ali dva učenca, da prebereta pismi.</p>	<p>Poslušajo.</p> <p>Pišejo pismo.</p> <p>Berejo pismo na glas oz. poslušajo.</p>	<p>Frontalna razlaga.</p> <p>Individualno izkustveno učenje.</p> <p>Frontalni razgovor.</p>	<p>Power Point, drsnica 12.</p>
3 minute	<p>Naroči učencem, naj rešijo ponovitveni list.</p> <p>Nadzoruje reševanje, pomaga.</p>	<p>Poslušajo navodila.</p> <p>Rešijo ponovitveni list.</p>	<p>Frontalna razlaga.</p> <p>Individualna učna oblika.</p>	<p>Ponovitveni list; Power Point, drsnica 13.</p>

2 minuti	Predvaja rešitve tako, da gre še enkrat čez PowerPoint predstavitev.	Si prekontrolirajo ponovitveni list.	Frontalna razlaga.	Ponovitveni list; PowerPoint, drsnice 1–13.
----------	--	--------------------------------------	--------------------	---

III. SEZNAM PRILOG

PRILOGA 1 :	Učno-delovni list, prazen
PRILOGA 2 :	Učno-delovni list, izpolnjen kot zapis učne snovi
PRILOGA 3 :	PowerPoint z rešitvami za učno-delovni list
PRILOGA 4:	Ponovitveni list, prazen
PRILOGA 5:	Ponovitveni list, izpolnjen

Preseljevanje ljudstev – nastajanje nove Evrope

Učno-delovni list

Matic Kristan, 11. 5. 2023

1. Preseljevanje ljudstev

V ____ stoletju so barbarska ljudstva začela vdirati v Rimsko cesarstvo in se naseljevati na njegovem ozemlju. Vzroki za to so bili:

- ranljivost Rimskega cesarstva zaradi notranjih problemov;
- umikanje pred _____;
- bogastvo Rimskega cesarstva, saj je za mnoga barbarska ljudstva pomemben vir prihodkov predstavljal _____;
- iskanje rodovitne zemlje (morda so vlogo igrale tudi podnebne spremembe).

Intenzivno preseljevanje ljudstev je trajalo vse do ____ stoletja.

2. Barbari

Za evropskimi mejami Rimskega cesarstva so večinoma živeli _____.

Močno so cenili _____. V času preseljevanja ljudstev so bili po veroizpovedi večinoma _____.

Za Rimsko cesarstvo so v tem času najhujšo grožnjo predstavljali _____ in _____. Prvi so bili germansko ljudstvo. Drugi so bili stepski konjeniki, ki so prišli z vzhoda in oblikovali zelo močno plemensko zvezo. Vrhunec moči so dosegli pod kraljem _____.

Slovani so živeli na območju današnje _____. Na zahod in jug so se začeli seliti v ____ stoletju v plemenski zvezi z _____. Po veri so bili _____. Živeli so v _____.

Pisni vir 1:

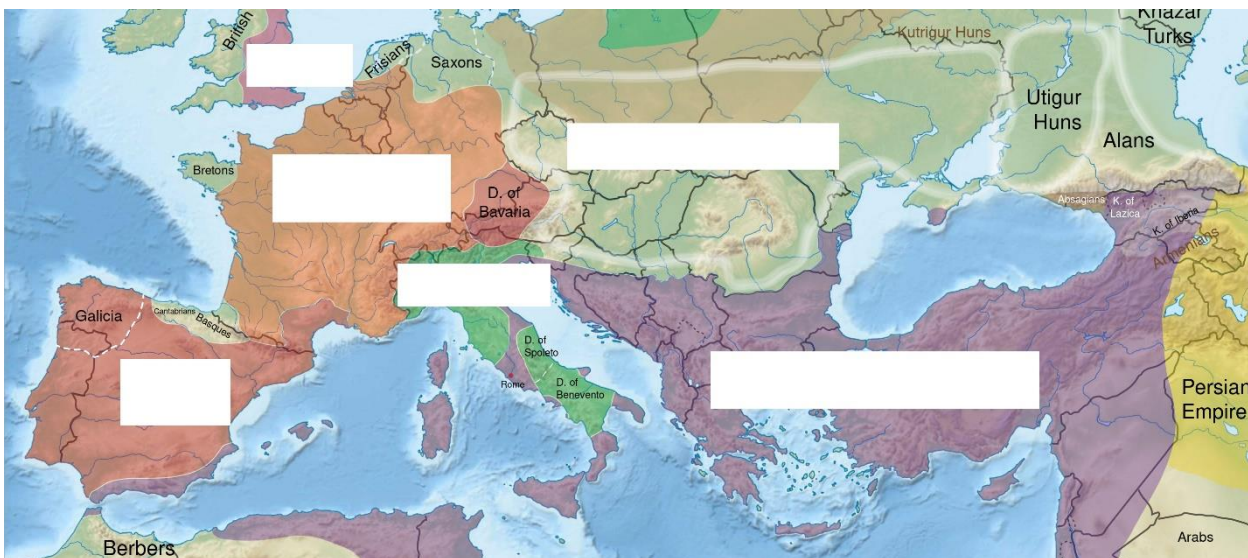
Prokopijev opis Slovanov (Prokopij iz Cezareje (1961). *Pod Justinijanovim žezlom*. Ljubljana: Cankarjeva založba, str. 192–193.)

... Tem plemenom, Slovanom in Antom, ne vlada en človek, ampak že od nekdaj žive v demokratični skupnosti; zato se pri njih tudi vse javne zadeve, ugodne ali ne, obravnavajo na javnih zborovanjih ... Prebivajo v bornih kolibah, v zaselkih, ki so raztreseni daleč vsaksebi; in vsi po večkrat menjavajo kraj svojega bivališča. V boj nad sovražnika gredo peš v velikih krdelih ... Govore en jezik, nerazumljiv in surov ... Žive v trdih razmerah in zanemarjeno ... in zmerom so polni umazanije. Niti najmanj pa niso hudobni ali pokvarjeni, ampak tudi v svoji preprostosti odražajo Hunom podobno nprav.

3. Nova Evropa

Politične spremembe

Zahodnorimsko cesarstvo je leta _____ dokončno klonilo pod barbarskim pritiskom. Na njegovem ozemlju so se oblikovale kraljevine, ki so jim vladala _____ ljudstva. Začelo se je obdobje _____ . Vzhodnorimsko cesarstvo je preseljevanje ljudstev preživelo. V obdobju srednjega veka ga ponavadi imenujemo _____ . Do _____ stoletja se je izrisal nov zemljevid Evrope:

(Prirejeno po: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:600_CE_Europe.svg)

Gospodarske spremembe

V zahodni in srednji Evropi je propadla _____, kmetijstvo je postalo _____. Namesto denarne se je uveljavila _____ menjava. Prav tako so propadla _____, prebivalci so odšli na _____.

Kulturne spremembe

Pismenost je _____, latinsko izročilo je ohranjala _____. Latinščina se je razvila v _____. Spremembe so bile največje na Balkanu, kjer se je razširil _____ jezik, v verskem vidiku pa je _____ izpodrinil _____.

Pisni vir 2: Sv. Avguštin je bil škof, ki je deloval okoli leta 400. Odlomek je iz *Pridig ljudstvu* 105.11 (vir: *Patrologiae cursus completus XXXVII*. Na *Catholic Library*, dostopno na <https://catholiclibrary.org/library/view?docId=Fathers-OR/PL.038.html;chunk.id=00001711>)

Zato ne obupujmo, bratje: vsa zemeljska kraljestva se bodo končala. Ali je to konec, ve le Bog. Morda še ni – mi iz neke šibkosti, usmiljenja ali nesreče želimo, da ne bi bil. Pa zaradi tega ne bo prišel? Položite upe v Boga, želite si večnosti, pričakujte večnost. Kristjani ste, bratje, kristjani smo. Kristus se ni utelesil za užitek: raje prenašajmo sedanjost, kot da bi jo ljubili. Jasno je, kako pogubne so tegobe; blagostanje je lažno laskanje. Boj se morja, tudi ko je brezvetrje. Naj ne slišimo zaman: »Kvišku srca«. Kaj bomo polagali srca v zemljo, ko pa vidimo, da se zemlja ruši?

Novi pojmi

- **politeizem**: verovanje v več bogov
- **nomadi**: pastirsko ljudstvo, ki se seli in nima stalnega bivališča
- **samopreskrbno kmetijstvo**: kmetovanje, pri katerem pridelek zadošča le za preživetje

Priloga 2 – učno-delovni list, izpolnjen kot zapis učne snovi

Preseljevanje ljudstev – nastajanje nove Evrope

Učno-delovni list

Matic Kristan, 11. 5. 2023

Preseljevanje ljudstev

V 4. stoletju so barbarska ljudstva začela vdirati v Rimsko cesarstvo in se naseljevati na njegovem ozemlju.

Vzroki za to so bili:

- ranljivost Rimskega cesarstva zaradi notranjih problemov;
- umikanje pred **Huni**;
- bogastvo Rimskega cesarstva, saj je za mnoga barbarska ljudstva pomemben vir prihodkov predstavljal **vojni plen**;
- iskanje rodovitne zemlje (morda so vlogo igrale tudi podnebne spremembe).

Intenzivno preseljevanje ljudstev je trajalo vse do 6. stoletja.

Barbari

Za evropskimi mejami Rimskega cesarstva so večinoma živeli **Germani**. Močno so cenili **osebno lojalnost**.

V času preseljevanja ljudstev so bili po veroizpovedi večinoma **kristjani**.

Za Rimsko cesarstvo so v tem času najhujšo grožnjo predstavljali **Goti** in **Huni**. Prvi so bili germansko ljudstvo. Drugi so bili stepski konjeniki, ki so prišli z vzhoda in oblikovali zelo močno plemensko zvezo.

Vrhunec moči so dosegli pod kraljem **Atilo**.

Slovani so živeli na območju današnje **Ukrajine**. Na zahod in jug so se začeli seliti v 6. stoletju v plemenski zvezi z **Avari**. Po veri so bili **politeisti**. Živeli so v **polzemljankah**.

Pisni vir 1: Prokopijev opis Slovanov (Prokopij iz Cezareje (1961). *Pod Junstinijanovim žezlom*. Ljubljana: Cankarjeva založba, str. 192–193.)

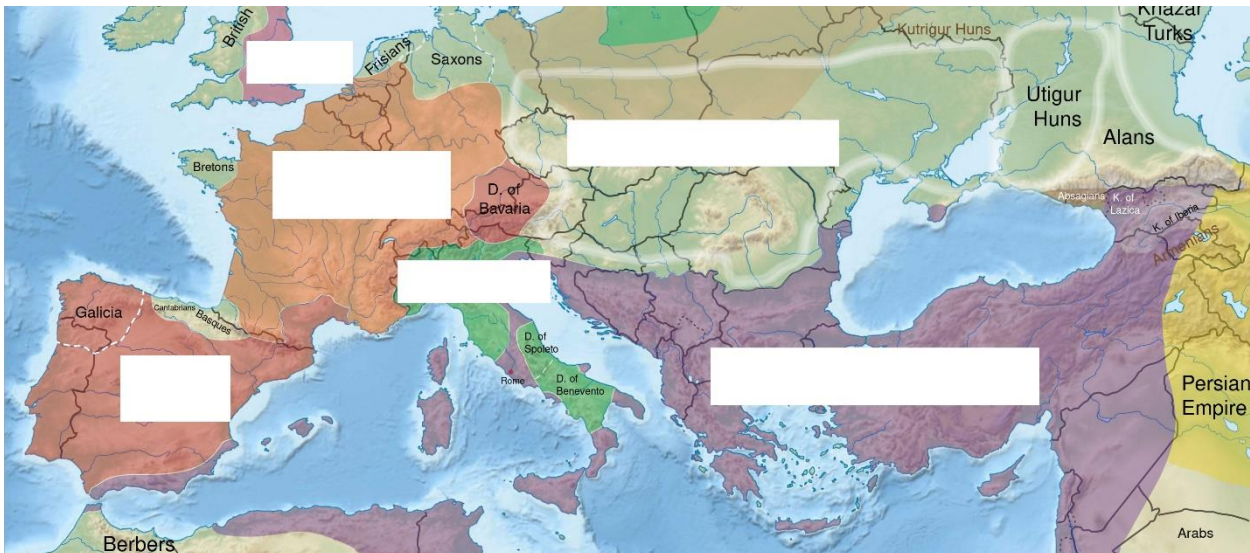
... Tem plemenom, Slovanom in Antom, ne vlada en človek, ampak že od nekdaj žive v demokratični skupnosti; zato se pri njih tudi vse javne zadeve, ugodne ali ne, obravnavajo na javnih zborovanjih ... Prebivajo v bornih kolibah, v zaselkih, ki so raztreseni daleč vsaksebi; in vsi po večkrat menjavajo kraj svojega bivališča. V boj nad sovražnika gredo peš v velikih krdelih ... Govore en jezik, nerazumljiv in surov ... Žive v trdih razmerah in zanemarjeno ... in zmerom so polni umazanije. Niti najmanj pa niso hudobni ali pokvarjeni, ampak tudi v svoji preprostosti odražajo Hunom podobno нрав.

Nova Evropa

Politične spremembe

Zahodnorimsko cesarstvo je leta **476** dokončno klonilo pod barbarskim pritiskom. Na njegovem ozemlju so se oblikovale kraljevine, ki so jim vladala **germanska** ljudstva. Začelo se je obdobje **srednjega veka**.

Vzhodnorimsko cesarstvo je preseljevanje ljudstev preživelo. V obdobju srednjega veka ga ponavadi imenujemo **bizantinsko cesarstvo**. Do 7. stoletja se je izrisal nov zemljevid Evrope:

Prerejeno po: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:600_CE_Europe.svg

Gospodarske spremembe

V zahodni in srednji Evropi je propadla **trgovina**, kmetijstvo je postalo **samopreskrbno**. Namesto denarne se je uveljavila **blagovna** menjava. Prav tako so propadla **mesta**, prebivalci so odšli na **podeželje**.

Kulturne spremembe

Pismenost je **upadla**, latinsko izročilo je ohranjala **Cerkev**. Latinščina se je razvila v **romanske jezike**. Spremembe so bile največje na Balkanu, kjer se je razširil **slovanski** jezik, v verskem vidiku pa je **politeizem** izpodrinil **krščanstvo**.

Pisni vir 2

Sv. Avguštin je bil škof, ki je deloval okoli leta 400. Odlomek je iz *Pridig ljudstvu* 105.11 (vir: *Patrologiae cursus completus XXXVII*. Na *Catholic Library*, dostopno na <https://catholiclibrary.org/library/view?docId=Fathers-OR/PL.038.html;chunk.id=00001711>)

Zato ne obupajmo, bratje: vsa zemeljska kraljestva se bodo končala. Ali je to konec, ve le Bog. Morda še ni – mi iz neke šibkosti, usmiljenja ali nesreče želimo, da ne bi bil. Pa zaradi tega ne bo prišel? Položite upe v Boga, želite si večnosti, pričakujte večnost. Kristjani ste, bratje, kristjani smo. Kristus se ni utelesil za užitek: raje prenašajmo sedanost, kot da bi jo ljubili. Jasno je, kako pogubne so tegobe; blagostanje je lažno laskanje. Boj se morja, tudi ko je brezvetrje. Naj ne slišimo zaman: »Kvišku srca«. Kaj bomo polagali srca v zemljo, ko pa vidimo, da se zemlja ruši?

Novi pojmi

- **politeizem**: verovanje v več bogov
- **nomadi**: pastirsko ljudstvo, ki se seli in nima stalnega bivališča
- **samopreskrbno kmetijstvo**: kmetovanje, pri katerem pridelek zadošča le za preživetje

Priloga 3: PowerPoint z rešitvami za učno-delovni list

Drsnica 1

Drsnica 2

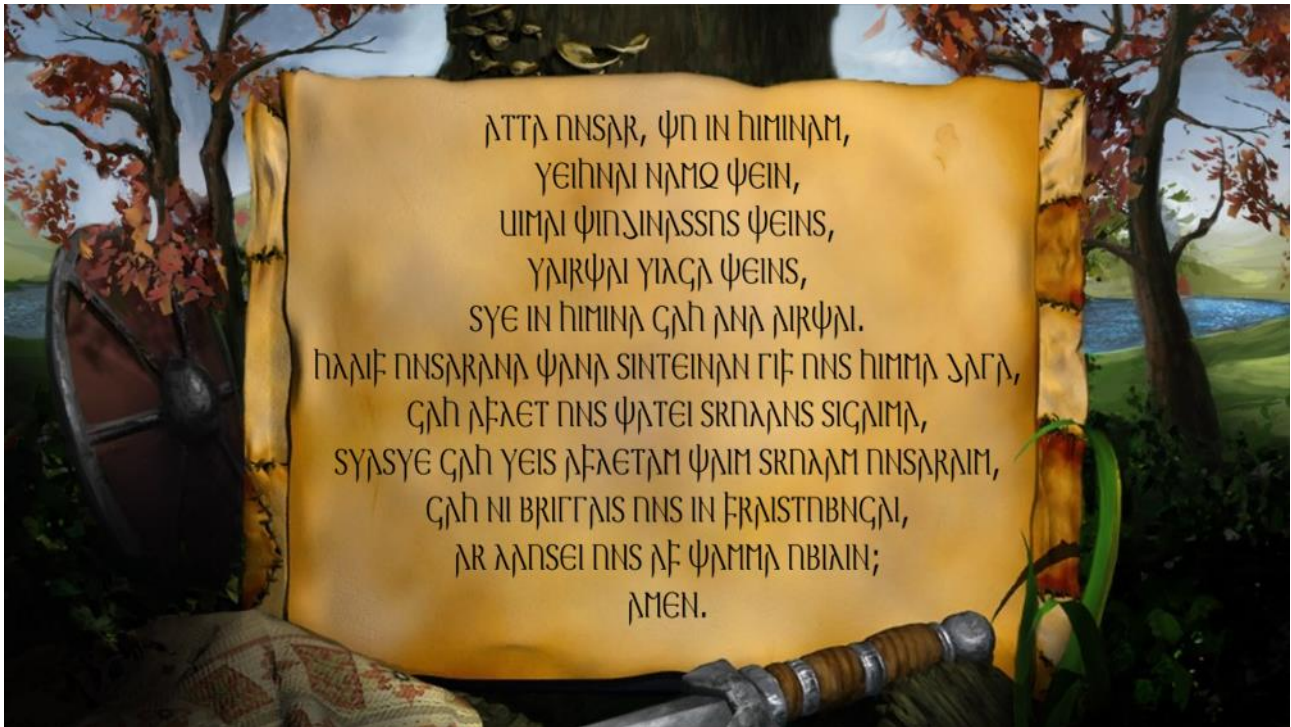

Drsnica 3-2 (slika se izriše čez drsnico)

Drsnica 4

Drsnica 5

Drsnica 6-1

Drsnica 6-2 (slika se izriše čez drsnico 6)

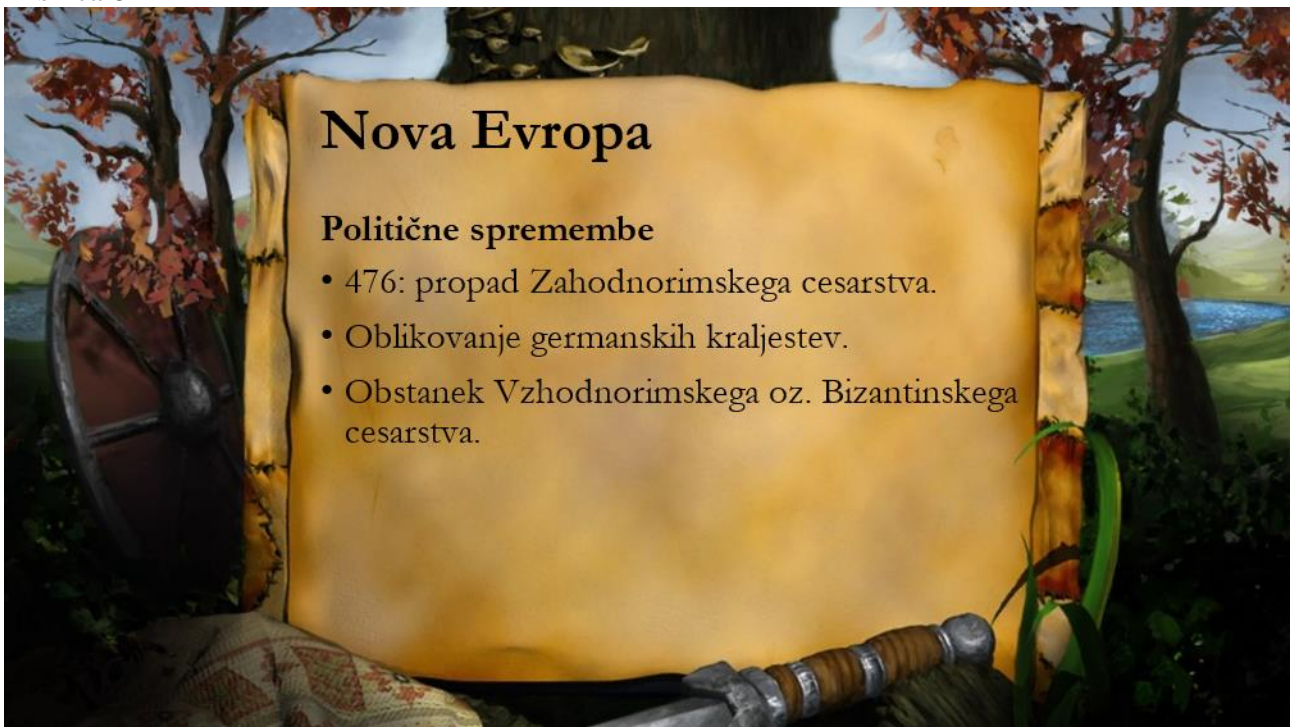

Drsnica 7

Pisni vir 1

Drsnica 8-1

Nova Evropa

Politične spremembe

- 476: propad Zahodnorimskega cesarstva.
- Oblikovanje germanskih kraljestev.
- Obstanek Vzhodnorimskega oz. Bizantinskega cesarstva.

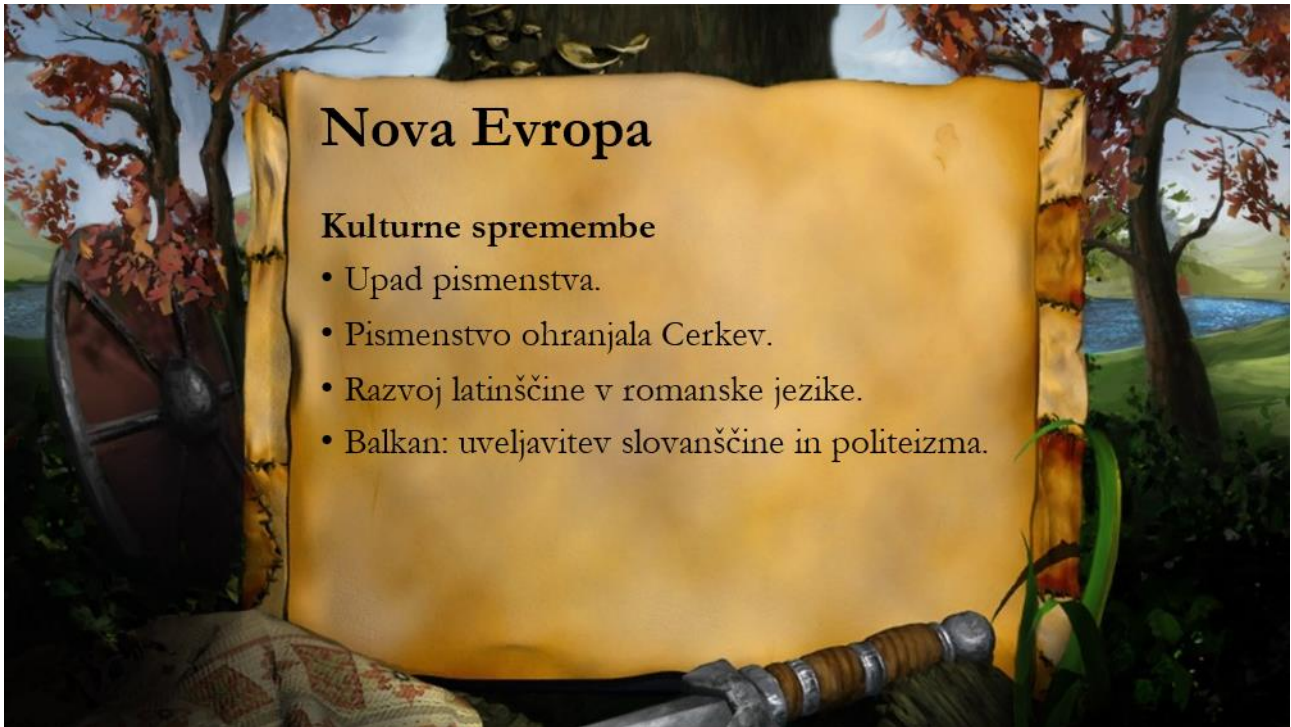
Drsnica 8-2 (zemljevid se izriše čez drsnico)

Drsnica 9

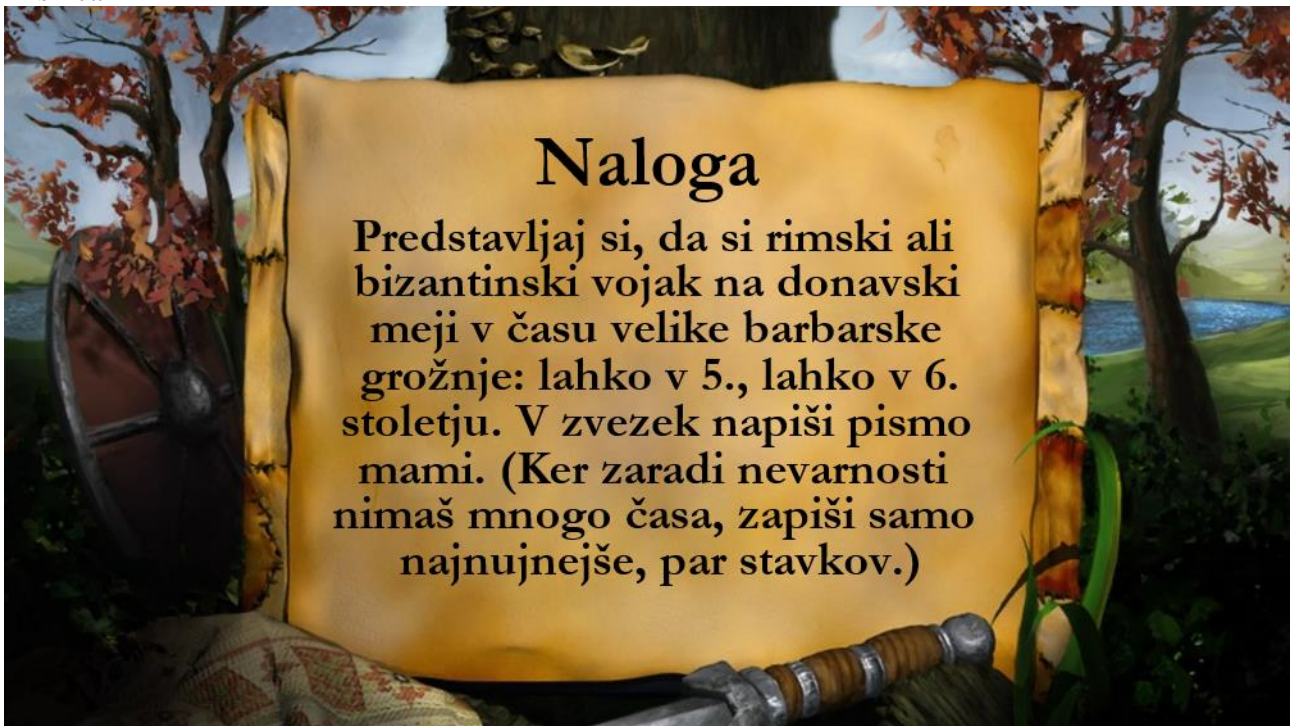
Drsnica 10

Drsnica 11

Drsnica 12

Drsnica 13

Preseljevanje ljudstev – nastajanje nove Evrope

Ponovitveni list

Matic Kristan, 11. 5. 2023

1. Kdaj je potekalo preseljevanje ljudstev?

2. Kaj so bili vzroki za preseljevanje ljudstev?

-
-
-
-

3. Naštej vsaj štiri barbarska ljudstva, ki smo jih omenjali.

4. Kdaj je propadlo Zahodnorimsko cesarstvo?

5. Poveži dežele z barbarskimi ljudstvi, ki so jih poselila.

Langobardi	Galija
Franki	Panonija
Anglo-Sasi	Hispanija
Goti	Italija
Avari	Britanija

6. Naštej vsaj dve gospodarski spremembi iz časa preseljevanja ljudstev.

7. Naštej vsaj dve kulturni spremembi iz časa preseljevanja ljudstev.

8. Razloži nove pojme:

- **Politeizem:**
- **Nomadi:**
- **Samopreskrbno kmetijstvo:**

Priloga 5: Ponovitveni list, izpolnjen

Preseljevanje ljudstev – nastajanje nove Evrope

Ponovitveni list

Matic Kristan, 11. 5. 2023

1. Kdaj je potekalo preseljevanje ljudstev?

Od 4. do 6. stoletja.

2. Kaj so bili vzroki za preseljevanje ljudstev?

- Šibkost rimskega cesarstva.
- Huni.
- Iskanje vojnega plena.
- Podnebne spremembe.

3. Naštej vsaj štiri barbarska ljudstva, ki smo jih omenjali.

Goti, Huni, Slovarni, Avari ...

4. Kdaj je propadlo Zahodnorimsko cesarstvo?

Leta 476.

5. Poveži dežele z barbarskimi ljudstvi, ki so jih poselila.

Langobardi – Italija

Franki – Galija

Anglo-Sasi – Britanija

Goti – Hispanija

Avari – Panonija

6. Naštej vsaj dve gospodarski spremembi iz časa preseljevanja ljudstev.

Propad trgovine, propad mest ...

7. Naštej vsaj dve kulturni spremembi iz časa preseljevanja ljudstev.

Upad pismenstva, razvoj romanskih jezikov ...

8. Razloži nove pojme:

- **Politeizem:** vera v več bogov.
- **Nomadi:** pastirska ljudstva, ki se redno selijo.
- **Samopreskrbno kmetijstvo:** kmetijstvo, v katerem pridelek zadostuje le za preživetje.

Univerza v Ljubljani

**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Didaktika zgodovine I

SEMINARSKA NALOGA

UČNA PRIPRAVA:

KRIŽARSKE VOJNE IN OSMANSKO CESARSTVO

IME IN PRIIMEK: Lucija Lunder, Katarina Žmak

DATUM: 26. 5. 2023

I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Osnovna šola	
Razred:	7. razred	
Datum:	25. 5. 2023	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema – širša tema iz učnega načrta	Sredozemlje – prostor sodelovanja in nasprotij med kulturami	
Učna enota – naslov učne ure:	Križarske vojne in Osmansko cesarstvo	
Učne oblike:	<ul style="list-style-type: none"> - frontalna učna oblika - individualna učna oblika - parna učna oblika 	
Učne metode:	<ul style="list-style-type: none"> - metoda razlage - metoda razgovora - metoda slikovne demonstracije - metoda dela s pisnimi viri - metoda izkustvenega učenja 	
Učne tehnike:	<ul style="list-style-type: none"> - križanka 	
Cilji iz učnega načrta:	<p>»Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opišejo temeljne značilnosti frankovske, arabske in bizantinske kulture; - analizirajo vzroke konfliktov Evrope z arabskim svetom; - pojasnijo značilnosti osmanskega imperija, - razložijo in opišejo osnovne kulturne razlike med Vzhodno in Zahodno Evropo.« (Učni načrt, str. 14) 	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki	Izobraževalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>pojasniti vzroke in posledice križarskih pohodov</i> - <i>opisati križarje</i> - <i>našteti novosti, ki jih je Evropa pridobila med križarskimi vojnami ob stiku z arabsko kulturo</i> - <i>navesti ustanovitelja Osmanskega cesarstva, čas nastanka države in širitev</i> - <i>opisati značilnosti osmanske kulture</i>
	Funkcionalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>pokazati lokacijo Osmanskega cesarstva v času njegovega največjega obsega na zemljevidu</i> - <i>vživeti se v popotnika v 16. stoletju, ki obiše Istanbul</i> - <i>sodelovati v paru</i>
	Vzgojni (odnosni) učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>gojiti strpnost in spoštovanje do drugih kultur in verstev</i>

		- vzpostaviti zavedanje, da so številke, ki jih uporabljamo arabskega izvora
Učne etape:		<ul style="list-style-type: none"> - Uvajanje - Obravnavanje nove učne snovi - Ponavljanje - Urjenje
Vsebinski poudarki:		<ol style="list-style-type: none"> 1. Križarske vojne in križarji 2. Posledice križarskih vojn 3. Osmansko cesarstvo
Učna sredstva:	Učila:	<ul style="list-style-type: none"> - učno-delovni list - PowerPoint predstavitev
	Učni pripomočki:	<ul style="list-style-type: none"> - LCD projektor - projekcijsko platno - računalnik - USB ključek
Medpredmetne povezave z vsebinami:		<ul style="list-style-type: none"> - geografija (uporaba zemljevidov za poznavanje obsega in lokacije Bizantinskega in Osmanskega cesarstva) - matematika (zavedanje, da so številke, ki jih dandanes pri nas uporabljamo arabskega izvora) - domovinska in državljska vzgoja ter etika (strpnost do drugačnosti – druge vere, kulture) - slovenščina (branje besedil, izpolnjevanje učno-delovnega lista ...)
Novi pojmi s pojasnilom:		<ul style="list-style-type: none"> - križar: vojak, ki se je boril v križarskih vojnah - sultan: voditelj Osmanske države - kaligrafija: pisanje z lepo oblikovanimi in okrašenimi črkami - mošeja: najpomembnejša zgradba v turškem naselju - bazar: pokrita tržnica
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	<p><i>Učni načrt. Program osnovna šola. Zgodovina. (2011). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo:</i></p> <p>http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/page/uploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_zgodovina.pdf (17. 5. 2023).</p>
	Učna priprava	<ul style="list-style-type: none"> - Berzelak, Stane. <i>Zgodovina 1 za tehniške in druge strokovne šole</i>. Ljubljana: Modrijan, 2001. - Miranda, Razpotnik, J., Plazar, A. <i>Potujem v preteklost 7. Učbenik za zgodovino v 7. razredu osnovne šole</i>. 1. izdaja. Ljubljana: Rokus Klett, 2019. - Schwanitz, Dietrich. <i>Vse, kar moramo vedeti</i>. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2010. - Štih, Peter, Vasko Simoniti. <i>Na stičišču svetov</i>. Ljubljana: Modrijan, 2009. - Tate, Georges. <i>Križarji in svet Vzhoda</i>. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1994.
	Slikovno,	Drsnica 4: Zavzetje Jeruzalema.

avdiovizualno
in/ali dodatno
pisno gradivo na
PowerPointu

<https://www.dnevnik.si/1042704025>
(18. 5. 2023).

Drsnica 5: Papež Urban II.

https://sl.wikipedia.org/wiki/Pape%C5%BE_Urban_II.#Prva_kri%C5%BEarska_vojna (18. 5. 2023).

Drsnica 6: Zemljevid Bizantinskega cesarstva.

<https://www.britannica.com/event/Fall-of-Constantinople-1453> (18. 5. 2023).

Drsnica 9: Križarji.

https://www.google.com/url?sa=i&url=http%3A%2F%2Fwww2.arnes.si%2F~o4osce%2Fgradiva%2Fzgo%2Fsrednji_vek%2Fkrizarske_vojne.html&psig=AOvVaw3FkBF9mLKqG4towEQQwt6H&ust=1684481045243000&source=images&cd=vfe&ved=0CBMQjhxqFwoTCPjE3YWr_v4CFQAAAAAdAAAAABAE (18. 5. 2023).

Drsnica 7: Ibn al Athir, *Popolna zgodovina*, 12.

stoletje. V: Miranda, Razpotnik, J., Plazar, A.

Potujem v preteklost 7. Učbenik za zgodovino v 7. razredu osnovne šole. 1. izdaja. Ljubljana: Rokus Klett, 2019, str. 157.

Drsnica 10: Križar.

https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fdepositphotos.com%2F21334527%2Fstock-illustration-knight-with-english-flag-on.html&psig=AOvVaw1urfYk0iYKi66gm6LZBfID&ust=1684479688404000&source=images&cd=vfe&ved=0CBMQjhxqFwoTCNikzP6I_v4CFQAAAAAdAAAAABAO (18. 5. 2023).

Drsnica 11: Križarski boj.

<https://sl.puntomarinero.com/what-is-a-crusade-history/> (18. 5. 2023).

Drsnica 13:

- Kompas. <https://www.mimovrste.com/gps-sprejemniki-orientacija/acra-kompas-classic-majhen-100094931472> (18. 5. 2023).
- Arabska tkanina. <https://pixels.com/featured/beautiful-arab-arabic-arabian-arabesque-fabric-background-paisley-oriental-geometric-carpet-baroque-indian-iranian-persian->

[abstract-design-julien.html?product=fleece-blanket&blanketType=blanket-coral-50-60](https://www.google.com/search?q=abstract-design-julien.html?product=fleece-blanket&blanketType=blanket-coral-50-60)
(18. 5. 2023).

- Papir.
https://www.google.com/search?q=paper+from+arabs+&tbm=isch&ved=2ahUKEwib85Gnlf-AhWBHuwKHaSLBGgQ2-cCegQIABAA&oq=paper+from+arabs+&gs_lcp=CgNpbWcQAzoECCMQJzoHCCMQ6glQJzoHCAAQigUQQzoFCAAQgAQ6CAgAEIAEELEDOgQIABAEogclABATEIAEOgYIABAIEB5QphFYhCtgjCxoAXAAeAGAAZ0BiAGrDJIBBDE2LjKYAQcGAAQgAQtn3Mtd2l6LWltZ7ABCsABAQ&sclient=img&ei=BUJmZNvcDoG9sAekl5LABg&bih=749&biw=1440#imgrc=zKBn7bwwEsYEuM (18. 5. 2023).
- Ruda.
[https://www.google.com/search?q=ruda+&tbm=isch&ved=2ahUKEwiJ0pfelf-AhWNS6QKHcBbDWIQ2-cCegQIABAA&oq=ruda+&gs_lcp=CgNpbWcQAzoECCMQJzoHCCMQ6glQJzoHCAAQigUQQzoFCAAQgAQ6CAgAEIAEEMgQIABAEmgQIABAEmgQIABAEmgQIABAEmgQIABAEmgQIABAEogQIIXAnOgYIABAHEB5QqQJY0BdgpivoAHAAeACAAakBiAGqBZIBAzUuMpgBAKABAaoBC2d3cy13aXotaW1nwAEB&sclient=img&ei=eEJmZIm2KY3nkgXAt7WQBg&bih=749&biw=1440#imgrc=ltZ5xtMvCk83cM](https://www.google.com/search?q=ruda+&tbm=isch&ved=2ahUKEwiJ0pfelf-AhWNS6QKHcBbDWIQ2-cCegQIABAA&oq=ruda+&gs_lcp=CgNpbWcQAzoECCMQJzoHCCMQ6glQJzoHCAAQigUQQzoFCAAQgAQ6CAgAEIAEEMgQIABAEmgQIABAEmgQIABAEmgQIABAEmgQIABAEmgQIABAEmgQIABAEogQIIXAnOgYIABAHEB5QqQJY0BdgpivoAHAAeACAAakBiAGqBZIBAzUuMpgBAKABAaoBC2d3cy13aXotaW1nwAEB&sclient=img&ei=eEJmZIm2KY3nkgXAt7WQBg&bih=749&biw=1440#imgrc=ltZ5xtMvCk83cM) (18. 5. 2023).
- Limone.
https://www.google.com/search?q=limone&sxsrf=APwXEdfxt879_2RFRxVbMZ8nBVlXnpJNyg:1684423547801&source=Inms&tbm=isch&sa=X&ved=2ahUKEwjo2d7Zlv-AhVM7bsIHfiXDzAQ_AUoAXoECAEQAw&biw=1440&bih=749&dpr=2#imgrc=8ZnCWCAxAKESUM (18. 5. 2023).
- Riž.
https://www.google.com/search?q=ri%C5%BE&sxsrf=APwXEde6SPoK0ixcjhkONn3429gcAFez1A:1684423615726&source=Inms&tbm=isch&sa=X&ved=2ahUKEwj5u5D6lv-AhX5_7sIHWsEBW4Q_AUoAXoECAIQAw&biw=1440&bih=749&dpr=2#imgrc=npg_rsoyv16hWM (18. 5. 2023).
- Sladkorni trs.
https://www.google.com/search?q=sladkorni+trs&tbm=isch&ved=2ahUKEwj0hrn7lv-AhVZNewKHVcjARgQ2-cCegQIABAA&oq=sladkorni+trs&gs_lcp=CgNpbWcQAzoECCMQJzoHCCMQ6glQJzoHCAAQigUQQzoFCAAQgAQ6CAgAEIAEEMgQIABAEmgQIABAEmgQIABAEmgQIABAEmgQIABAEogQIIXAnOgYIABAHEB5QqQJY0BdgpivoAHAAeACAAakBiAGqBZIBAzUuMpgBAKABAaoBC2d3cy13aXotaW1nwAEB&sclient=img&ei=eEJmZIm2KY3nkgXAt7WQBg&bih=749&biw=1440#imgrc=ltZ5xtMvCk83cM

[cCegQIABAA&oq=sladkorni+trs&gs_lcp=CgNpbWcQAzIFCAAQgAQyBQgAEIAEMgclABAYEIAEMgclABAYEIAEOgQIlxAnOgclABCKBRBDQgcllxDqAhAnOggIABCABBCxA1CEBliyFmD9FmgBcAB4AIABVlgBqAiSAQlXNjgBAKABAaoBC2d3cy13aXotaW1nsAEKwAEB&scient=img&ei=wkNmZPSdHdnqsAfXxoTAAQ&bih=749&biw=1440#imgrc=hT_Aq1g-cFpucM](https://www.google.com/search?q=cCegQIABAA&oq=sladkorni+trs&gs_lcp=CgNpbWcQAzIFCAAQgAQyBQgAEIAEMgclABAYEIAEMgclABAYEIAEOgQIlxAnOgclABCKBRBDQgcllxDqAhAnOggIABCABBCxA1CEBliyFmD9FmgBcAB4AIABVlgBqAiSAQlXNjgBAKABAaoBC2d3cy13aXotaW1nsAEKwAEB&scient=img&ei=wkNmZPSdHdnqsAfXxoTAAQ&bih=749&biw=1440#imgrc=hT_Aq1g-cFpucM) (18. 5. 2023).

- Arabske številke.

https://www.google.com/search?q=arabske+%C5%A1tevilke&tbm=isch&ved=2ahUKEwin-eiZl-AhWGuKQKHfb4DMkQ2-cCegQIABAA&oq=arabske+%C5%A1tevilke&gs_lcp=CgNpbWcQAzIFCAAQgAQ6BAgiECc6BwgAEBgQgAQ6BwgjEOoCECdQngVYthpg1htoAXAAeAKAAbQFiAHEFJIBCTMuNC4yLjUtMpgBAKABAaoBC2d3cy13aXotaW1nsAEKwAEB&scient=img&ei=AkRmZOfwCobxkgX28bPI DA&bih=749&biw=1440#imgrc=H1RPy3BkQAph8M (18. 5. 2023).

Drsnica 14: Misleči deček.

https://www.google.com/search?q=child+thinkingcartoon&tbm=isch&ved=2ahUKEwiYvqr-nf-AhWE-KQKHV_zBiwQ2-cCegQIABAA&oq=child+thinkingcartoon&gs_lcp=CgNpbWcQAzIGCAAQBxAeMgYIABAHEB4yBggAEAcQHjIGCAAQBxAeMgYIABAHEB4yCAgAEAUQBxAeMggIABAFEAcQHjIICAAQBRAHEB4yCAgAEAgQBxAeMggIABAIEAcQHjoECCMQJ1CKBliRFmDHGWgAcAB4AIBogGIAasHkgEDNi4zmAEAoAEBggELZ3dzLXdpei1pbWfAAQE&scient=img&ei=H0tmZNIyl4TxkwXf5pvgA g&bih=749&biw=1440#imgrc=UiXxsE93vvNTEM (18. 5. 2023).

Drsnica 15: Istanbul.

[https://content.tui.co.uk/adamtui/2021_2/11_16/1a4128b9-fad9-4b10-a026-acc011459d2/ACC_969732_shutterstock_7215523_21WebOriginalCompressed.jpg?i10c=img.resize\(width:1080\);img.crop\(width:1080%2Cheight:608\)](https://content.tui.co.uk/adamtui/2021_2/11_16/1a4128b9-fad9-4b10-a026-acc011459d2/ACC_969732_shutterstock_7215523_21WebOriginalCompressed.jpg?i10c=img.resize(width:1080);img.crop(width:1080%2Cheight:608))

Drsnica 16:

- Osman.

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/c0/Sultan_Gazi_%CA%BBUthm%C4%81n_Han_I_-_%D8%A7%D9%84%D8%B3%D9%8F%D9%8

	<p>4%D8%B7%D8%A7%D9%86 %D8%A7%D9%84%D8%BA%D8%A7%D8%B2%D9%8A %D8%B9%D9%8F%D8%AB%D9%85%D8%A7%D9%86 %D8%AE%D8%A7%D9%86 %D8%A7%D9%84%D8%A3%D9%88%D9%8E%D9%91%D9%84.png (18. 5. 2023).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sulejman I. Veličastni. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/e/e9/EmperorSuleiman.jpg/220px-EmperorSuleiman.jpg (18. 5. 2023). <p>Drsnica 17: Zemljevid Osmanskega cesarstva. https://i.redd.it/plv4jorwhe091.png (18. 5. 2023).</p> <p>Drsnica 18: Turška kaligrafija. https://st.depositphotos.com/1178549/2228/i/950/depositphotos_22286627-stock-photo-turkish-calligraphy.jpg (18. 5. 2023).</p> <p>Drsnica 19:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bazar nekoč. https://i.pinimg.com/originals/bf/6d/d8/bf6dd823440c33e1cd27a3bdb0c55322.jpg (18. 5. 2023). • Bazar danes. https://a.cdn-hotels.com/gdcs/production165/d517/237aeb31-5a5b-41a5-8637-3d9d11ad5c75.jpg?impolicy=fcrop&w=800&h=533&q=medium (18. 5. 2023). <p>Drsnica 20: Turški sultan. https://friendlystock.com/wp-content/uploads/2021/03/5-sultan-osman-i-cartoon-clipart.jpg (18. 5. 2023).</p>
Slikovno in/ali dodatno pisno gradivo na učno-delovnem listu	<p>Stran 1: Zemljevid Sredozemlja in dela Vzhoda. https://worldmapwithcountries.net/2018/08/28/map-of-europe-and-asia/ (18. 5. 2023).</p> <p>Stran 2: Pobarvanka viteza. https://colorkid.net/sites/default/files/styles/big_father/public/1433778970_7.gif?itok=SAkmOitT (18. 5. 2023).</p>

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
5 minut	<p><i>Pozdravljeni, dragi učenci. Danes bomo učno uro pričeli z neke vrste križanko, preko katere bomo skupaj odkrili del vsebine, s katero se bomo danes ukvarjali, hkrati pa bomo obnovili znanje iz preteklih ur.</i></p> <p><i>Postavili vam bova nekaj vprašanj, na katera odgovarjajte spontano, dokler ne pridemo do pravega odgovora.</i></p>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Drsnica 1.
	<p>Zastavlja vprašanja in učence spodbuja k odgovorom:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kako se je imenovala prva slovanska plemenska kneževina? - Kako se imenujejo prebivalci Arabskega polotoka? - Kako se imenuje gospodarsko-družbena ureditev, v kateri je zemlja v lasti zemljiških gospodov, obdelujejo pa jo podložniki? - S katerega gradu so izviral celjski grofje? - Kako se je imenovalo rimsko mesto na območju današnje Ljubljane? - kateremu germanskemu ljudstvu je poveljeval Karel Veliki? <p>Ko učenci pravilno odgovorijo na vprašanje, na drsnici prikaževa odgovor, v katerem je z rdečo označena ena črka. Ko pravilno odgovorijo na vsa vprašanja, se navpično izpiše beseda: KRIŽARJI.</p>	<p>Spontano odgovarjajo na zastavljena vprašanja.</p> <p>Pravilni odgovori so: <i>Karantanija, Arabci, fevdalizem, Žovnek, Emona, Franki.</i></p>	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora. Tehnika mreže.	Drsnica 1.
	<p><i>Skupaj smo odkrili del teme, ki jo bomo danes obravnavali – naslov</i></p>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika.	Drsnica 2 in 3.

	<p><i>naše učne ure bo namreč Križarske vojne in Osmansko cesarstvo. Snov je razdeljena na tri dele: Križarske vojne in križarji, Posledice križarskih vojn, Osmansko cesarstvo.</i></p> <p><i>Da bo raziskovanje teh tematik malo lažje, sva vam pripravili učno-delovne liste, ki vam bodo služili tudi kot zapis učne snovi. Iz drsnic vam ni potrebno prepisovati, prosiva pa vas, da sproti rešujete naloge na učno-delovnem listu, ki jih bomo preverjali sproti ob zaključku vsakega podpoglavja.</i></p> <p>Razdeliva učno-delovne liste.</p>		Metoda razlage.	Učno-delovni list.
--	---	--	-----------------	--------------------

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVLJANJE

1. VSEBINSKI POUDAREK:	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
<p>1. KRIŽARSKE VOJNE IN KRIŽARJI</p> <p>(15 minut)</p>	<p><i>Začnimo s prvim podpoglavjem, in sicer s Križarskimi vojnam in križarji. Sproti lahko rešujete prvo nalogo na učno-delovnem listu.</i></p> <p><i>V 11. stoletju so v vzhodnem Sredozemlju muslimanski Turki Seldžuki večkrat premagali bizantinsko vojsko. Grozili so, da bodo osvojili tudi prestolnico bizantinskega cesarstva, torej Konstantinopol. Ob vsej tej stiski je bizantinski cesar za pomoč pri obrambi »krščanskega kraljestva« prosil papeža. Odzval se je in evropske plemiče pozval na vojno proti muslimanom. S tem so se začele križarske vojne.</i></p>	<p>Poslušajo.</p> <p>Poslušajo in sproti rešujejo naloge na učno-delovnem listu.</p> <p>Rešitve 1. a) naloge: <i>Turki, bizantinsko, Konstantinopol.</i></p> <p>Rešitev 1. b) naloge: <i>b. papeža.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage, metoda slikovne demonstracij e.</p>	<p>Drsnica 4 in 5. Učno-delovni list, str. 1, naloga 1 a) in b).</p>
	<p><i>Kakšen je bil sploh cilj teh vojn? Glavni cilj je bila »osvoboditev« Jeruzalema in Palestine, imenovana tudi Sveta dežela. Poglejmo si zemljevid na drsnici, ki prikazuje Bizantinsko cesarstvo</i></p>	<p>Poslušajo razlago in rešujejo naloge na učno-</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage, metoda slikovne demonstracij</p>	<p>Drsnica 6. Učno-delovni list, str. 1,</p>

<p><i>v tistem času – na njem opazimo Konstantinopol, prav tako pa tudi Jeruzalem in Palestino.</i></p> <p>Na zemljevidu s prstom pokaževa lokacije.</p> <p><i>Prvi pohod proti vzhodu se je začel že leta 1096. Vendar takrat se stvari niso odvijale tako hitro kot danes – da so plemiški vojaki prišli do Jeruzalema in ga osvojili, je trajalo cela tri leta. Leta 1099 so poleg zavzetja Jeruzalema na obalah vzhodnega Sredozemlja ustanovili tudi štiri križarske države.</i></p> <p><i>Pohodi so se v naslednjih 200 letih vrstili – skupaj jih je bilo kar devet.</i></p> <p><i>Ste uspeli zaenkrat rešiti vse naloge? Skupaj jih bomo preverili.</i></p> <p>Učenci po vrsti preberejo naloge in ustrezne rešitve. Po potrebi kaj ponovimo.</p>	<p>delovnem listu.</p> <p>Rešitve 1. c) naloge: <i>Jeruzalem, Palestino (Sveto deželo).</i></p> <p>Rešitev 1. d) naloge: <i>a. tri leta.</i></p> <p>Rešitev 1. e) naloge: <i>Zavzeli so Jeruzalem in ustanovili štiri križarske države.</i></p> <p>Rešitev 1. f) naloge: <i>Devet.</i></p> <p>Berejo naloge in rešitve.</p>	<p>e.</p> <p>Metoda razgovora.</p>	<p>naloga 1 c), d), e), f).</p>
<p><i>Da bi si boljše predstavljali, kako</i></p>		<p>Frontalna</p>	<p>Drsnic</p>

<p><i>so pohodi potekali, si preberimo besedilo zapisano na drsnici (učiteljci prebereva na glas):</i></p> <p>“Franki so se torej odpravili proti Jeruzalemu, /.../mesto so oblegali več kot štirideset dni. Postavili so dva stolpa. /.../ mesto je res padlo najprej na severnem delu obzidja v petek, 15. julija 1099, v jutranjih urah. Prebivalstvo so pobijali z meči, Franki so morili muslimane cel teden. /.../ V mošeji Al Aksa /.../ so pobili več kot sedemdeset tisoč ljudi. /.../ V Hramu svete skale so Franki ukradli več kot štirideset visokih svečnikov iz srebra /.../.”(Ibn al Athir, <i>Popolna zgodovina</i>, 12. stoletje.)</p> <p><i>Na podlagi prebranega bomo skupaj odgovorili na nekaj vprašanj:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Kateri križarski pohod opisuje prebrani pisni vir?</i> - <i>Kako vir opisuje vedenje Evropejcev v Jeruzalemu?</i> - <i>Kdaj je bilo besedilo napisano?</i> - <i>Kdo je avtor besedila?</i> 	<p>Poslušajo.</p> <p>Odgovarjajo na vprašanja. Pričakovani odgovori:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Prvi križarski pohod.</i> - <i>Glede na vir so bili Evropejci v Jeruzalemu zelo kruti, nasilni, muslimane so morili in jim kradli.</i> - <i>V 12. stoletju.</i> - <i>Ibn al Athir.</i> 	<p>učna oblika. Metoda dela s pisnim virom.</p>	<p>a 7 in 8.</p>
<p><i>Krščanske vojake, ki so se bojevali v križarskih vojnah imenujemo križarji. Sedaj bomo spoznali njihove značilnosti. Poglejte nalogo 1 g) na učno delovnem listu in jo sproti dopolnajte – križarja ustrezno opremite in pobarvajte.</i></p> <p><i>Križarja si lahko že na daleč prepoznal po njihovem značilnem znaku: rdečem križu, ki so ga imeli na obleki in/ali ščitu. Vidite ga tudi na sliki na drsnici. Poleg ščita so k njihovi obvezni opremi spadali tudi meč, oklep in</i></p>	<p>Poslušajo.</p> <p>V skladu z razlago in slikovnim gradivom na prosojnici rešijo nalogo 1 g).</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage, metoda slikovne demonstracije.</p>	<p>Drsnica 9. Učno-delovni list, str. 1, naloga 1 g).</p>

<p><i>ostroge, ki jih je imel pritrjene na nogah. To je bil poseben pripomoček, s katerim so si pomagali pri ježi svojih pogumnih konjev, ki so jih spremljali pri boju.</i></p> <p><i>Zdaj imate še dve minuti, da križarju na učno-delovnem listu dorišete vse potrebno.</i></p> <p>Učiteljica se sprehodi po razredu in preveri delo učencev.</p>	<p>Križarju dorišejo eno ostrogo, meč in rdeči križ na ščitu.</p>	<p>Individualna učna oblika.</p>	
<p>SPROTNO PONAVLJANJE</p> <p><i>Sedaj pa vas prosiva, da učno-delovni list obrnete na drugo stran in odgovorite na naslednja vprašanja, da preverimo, koliko ste si zapomnili. Dvignite roko, če veste odgovor.</i></p> <p>Zastaviva vprašanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Kdo so bili križarji?</i> - <i>Proti komu so se borili?</i> - <i>Kaj je bil glavni cilj križarjev?</i> 	<p>Poslušajo in obrnejo list.</p> <p>Odgovarjajo. Pričakovani odgovori:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Krščanski vojaki, ki so se borili v križarskih vojnah.</i> - <i>Borili so se proti muslimanom.</i> - <i>Glavni cilj križarjev je bil osvoboditev Jeruzalema in Palestine.</i> 	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.</p>	<p>Drsnica 10.</p>

2. VSEBINSKI POUKAREK:	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
2. POSLEDICE KRIŽARSKI H VOJN	<i>Kot smo videli, so bile križarske vojne dolge, poleg tega pa so za sabo pustile številne spremembe in posledice. Bizantinsko</i>	Poslušajo in rešujejo nalogo 2 a). Rešitve:	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Drsnici 11 in 12. Učno-delovni

(6 minut)	<p><i>cesarstvo je z vojnami močno oslabelo, a po drugi strani se je okrepila moč nekaterih kraljev v evropskih državah. Italijanska mesta so se povzdignila še višje, predvsem zaradi živahne trgovine med Evropo in Vzhodom. Kljub temu pa se je močno poglobilo nezaupanje med muslimani in kristjani.</i></p>	<p><i>oslabelo, kraljev, italijanskih, muslimani.</i></p>		<p>list, str. 2, naloga 2 a).</p>
	<p><i>V tem času se je Evropa seznanila tudi s številnimi novostmi, ki jih je prinesel stik z arabsko kulturo. Seznanili smo se namreč s kompasom, številnimi novimi tkaninami, papirjem, z novimi načini predelave rudnin, z limonami, rižem, sladkornim trsom in arabskimi številkami. Te uporabljamo še danes in vsi si dobro zapomnimo, da so te arabskega izvora.</i></p> <p><i>Ponovno preverimo rešitve na učno-delovnih listih.</i></p> <p>Učenci po vrsti preberejo naloge in ustrezne rešitve. Po potrebi kaj ponovimo.</p>	<p>Poslušajo in rešujejo nalogo 2 b). Obkrožijo: <i>kompas, nove tkanine, papir, predelava rud, limone, sladkorni trs, arabske številke.</i> Ostale prečrtajo.</p> <p>Preberejo naloge in rešitve.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage, metoda slikovne demonstracije.</p> <p>Metoda razgovora.</p>	<p>Drsnica 13. Učno-delovni list, str. 2, naloga 2 b).</p>
	<p>SPROTNO PONAVLJANJE</p> <p><i>Tako, pospravimo učno-delovni list in preverimo, koliko smo si zapomnili. Dvignite roko, če veste odgovor.</i></p> <p>Zastaviva jim vprašanji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Ali je Bizantinsko cesarstvo po križarskih vojnah oslabelo ali pridobilo na svoji moči?</i> - <i>Naštejte vsaj tri novosti, ki jih je Evropa v času križarskih vojn pridobila od arabske kulture.</i> 	<p>Poslušajo in pospravijo list.</p> <p>Odgovarjajo. Pričakovani odgovori:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Bizantinsko cesarstvo je oslabelo.</i> - <i>Novosti so limone, sladkorni trs, kompas, tkanine itd.</i> 	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.</p>	<p>Drsnica 14.</p>

3. VSEBINSKI POUDAREK:	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
<p>3. OSMANSKO CESARSTVO</p> <p>(6 minut)</p>	<p><i>Preidimo še na zadnji del nove snovi, in sicer na Osmansko cesarstvo. Cesarstvo se imenuje po bojevniku Osmanu. Ta je bil voditelj turškega plemena v Anatoliji in na začetku 14. stoletja je tam ustanovil majhno državo. Njegovi nasledniki so državo močno razširili in nastalo je cesarstvo, imenovano po njem – Osmansko cesarstvo. Lahko mu rečemo tudi Turško cesarstvo.</i></p> <p><i>Kot sva že omenili, je po križarskih vojnah Bizantinsko cesarstvo močno oslabilo. Leta 1453 pa je prenehalo obstajati. Takrat je namreč turška vojska zavzela Carigrad in ga kmalu zatem preimenovala v Istanbul. Ta je postal prestolnica Osmanskega cesarstva. Cesarstvo se je še naprej širilo, na vrhuncu moči pa je bilo v 16. stoletju pod vodstvom sultana Sulejmana I. Veličastnega.</i></p>	<p>Poslušajo.</p> <p>Poslušajo in sproti dopolnjujejo manjkajoče podatke na učno-delovnem listu: <i>Osman, 14., razširili, Osmansko, Carigrad, Istanbul, Sulejman.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage, metoda slikovne demonstracij e.</p>	<p>Drsnici 15 in 16. Učno-delovni list, str. 2, naloga 3 a).</p>
	<p><i>Poglejmo si, kaj vse je obsegalo Osmansko cesarstvo, ko je bilo največje.</i></p> <p><i>Na zemljevidu na učno-delovnem listu s pomočjo zemljevida na drsnici označite največji obseg Osmanskega cesarstva.</i></p>	<p>Poslušajo in označujejo na zemljevidu na učno-delovnem listu.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage, metoda slikovne demonstracij e.</p>	<p>Drsnica 17. Učno-delovni list, str. 2, naloga 3 b).</p>
	<p><i>Osmansko cesarstvo je cvetelo, razvijala pa se je tudi njihova kultura. Ta je nastajala pod različnimi vplivi, tako z zahoda kot vzhoda. Omenimo nekaj ključnih značilnosti osmanske kulture. Državo je vodil sultan, najpomembnejša zgradba v turškem naselju je bila mošeja, okoli katere so gradili tudi druge stavbe, kot na primer šole. Posebej so bili spretni na področju umetne obrti: bili so</i></p>	<p>Poslušajo in sproti rešujejo nalogo 3 c). Med seboj povezujejo ustrezne pojme in razlage:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>sultan – voditelj Osmanske države</i> - <i>mošeja – najpomemb</i> 	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage, metoda slikovne demonstracij e.</p>	<p>Drsnici 18 in 19. Učno-delovni list, str. 3, naloga 3 c).</p>

<p><i>mojstri v izdelovanju keramičnih izdelkov, dragocenih tkanin, nakita in preprog. Imeli so tudi izjemen čut za estetiko, kar se je odražalo pri kaligrafiji, torej pri pisanju z lepo oblikovanimi in okrašenimi črkami. Omenimo še najživahnejši del mesta – bazar, pokrito tržnico, kjer so vse te izdelke lahko tudi prodajali.</i></p> <p><i>Poglejmo si, kako je bazar izgledal včasih in kako izgleda danes. Še vedno je to eden izmed atraktivnejših delov Istanbula.</i></p> <p><i>Ponovno preverimo rešitve na učno-delovnih listih.</i></p> <p>Učenci po vrsti preberejo naloge in ustrezne rešitve. Po potrebi kaj ponovimo.</p>	<p><i>nejša zgradba</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>umetna obrt – keramični izdelki ...</i> - <i>kaligrafija – pisanje z lepo oblikovanimi in okrašenimi črkami.</i> <p>Preberejo naloge in rešitve.</p>	<p>Metoda razgovora.</p>	
<p>SPROTNO PONAVLJANJE</p> <p><i>Tako, še zadnjič pospravimo učno-delovni list in preverimo, koliko smo si zapomnili. Dvignite roko, če veste odgovor.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Po kom je Osmansko cesarstvo dobilo ime?</i> - <i>Kdaj je Bizantinsko cesarstvo propadlo?</i> - <i>Katera je bila najpomembnejša stavba v turški naselju?</i> 	<p>Poslušajo in pospravijo učno-delovni list.</p> <p>Odgovarjajo. Pričakovani odgovori:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Po turškemu bojevniku in ustanovitelju države Osmanu.</i> - <i>1453.</i> - <i>Mošeja.</i> 	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.</p>	<p>Drsnica 20.</p>

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
13 minut	<p><i>Za konec pa se boste vživeli v popotnika iz 16. stoletja, ki potuje v Istanbul. Naloga z navodili je na učno delovnem-listu, na strani 3 (naloga 4). Kot vidite, se boste morali razdeliti v pare. Vaša naloga je, da se vživite v evropskega popotnika, ki se v času 16. stoletja odpravi v Istanbul. Zapišite, kako se ob prihodu v mesto počutite, kaj vas najbolj preseneti in nad čim se najbolj navdušite. Na voljo imate 7 minut.</i></p>	Poslušajo navodila.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Drsnica 21. Učno-delovni list, str. 3, naloga 4.
	<p>Preverjava, če učenci rešujejo nalogo.</p>	Razdelijo se v pare in rešujejo 4. nalogo.	Parna učna oblika. Metoda izkustvenega učenja.	
	<p><i>Tako, večina izmed vas je nalogo že rešila. Bi jo kdo podelil z nami in jo doživeto prebral?</i></p> <p>Dava besedo učencem, ki želijo nalogo prebrati. Če se nihče ne javi, sami izbereva tri učence.</p>	<p>Učenci preberejo svoje rešitve 4. naloge, npr.: <i>»Odpravil sem se na dolgo pot in prispel v mesto Konstantinopol, menda ga tam kličejo Istanbul. Utrujen sem od poti in želim si počitka. Vendar ne – takoj se bom odpravil na bazar, ki naj bi bil tukaj najživahnejši del mesta. Kupil bom preprogo za svojo sestro in pa morda kakšno lepo tkanino. Številke tukaj poznam, črke pa so prav</i></p>	Frontalna učna oblika. Metoda izkustvenega učenja.	Drsnica 21. Učno-delovni list, str. 3, naloga 4.

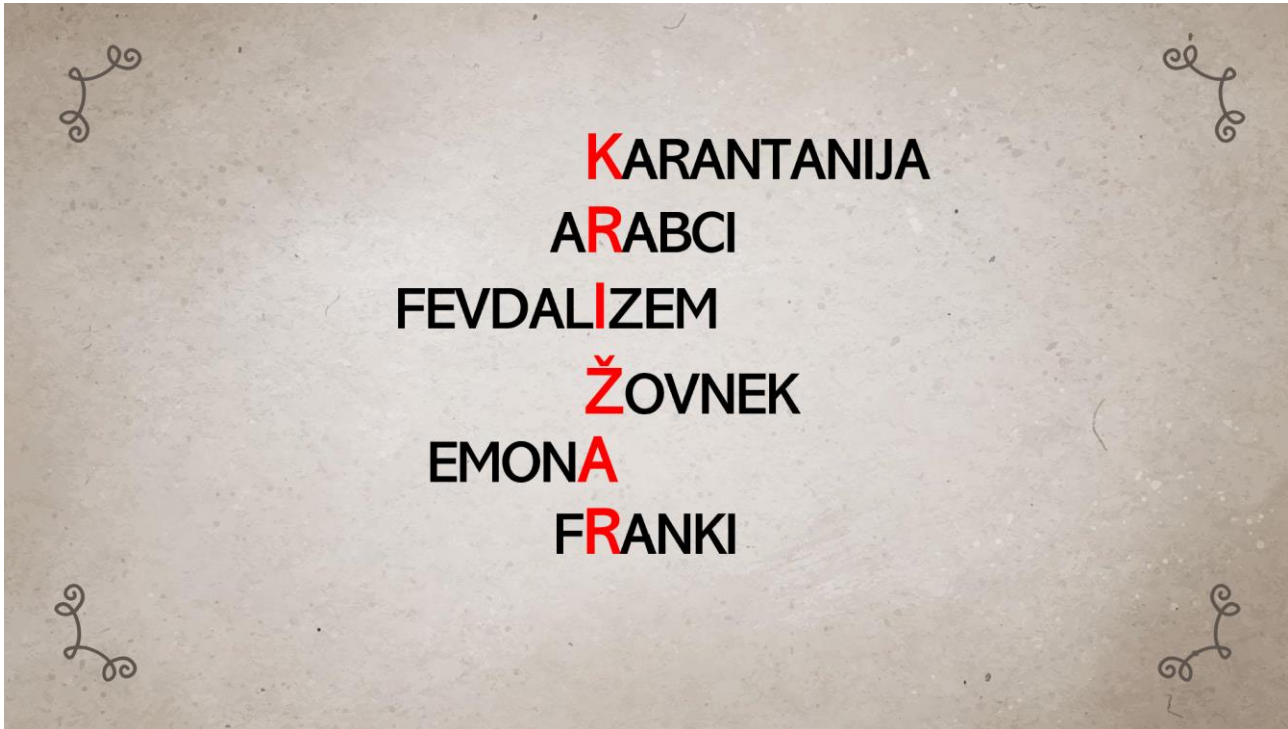
		<p>čudne. Ljudje so živahni. Najbolj pa sem se začudil ob tem, da so ob določeni uri vsi zginili v eno veliko, prelepo stavbo – menda ji pravijo mošeja. Takoj po bazarju jo obiščem, da vidim, kaj lahko kupim ali pojem tam.«</p>		
	<p>Podava refleksijo na njihovo delo – pohvaliva ali predlagava izboljšave.</p> <p><i>S tem zaključujeva današnjo uro in vam želiva lep dan.</i></p>	<p>Poslušajo in pospravijo potrebščine.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage.</p>	

III. SEZNAM PRILOG

PRILOGA 1 :	POWERPOINT
PRILOGA 2 :	UČNO-DELOVNI LIST – PRAZEN
PRILOGA 3 :	UČNO-DELOVNI LIST – IZPOLNJEN (KOT ZAPIS UČNE SNOVI)

PRILOGA 1: POWERPOINT

Drsnica 1:

Drsnica 2:

Drsnica 3:

1. KRIŽARŠKE VOJNE IN KRIŽARJI

2. POSLEDICE KRIŽARŠKIH VOJN

3. OSMANSKO CESARTVO

Drsnica 4:

01

Križarske vojne in križarji

Drsnica 5:

- 11. stoletje: muslimanski **Turki Seldžuki** grožnja **Bizantinskemu cesarstvu** → **! Konstantinopol!**
- pomoč papeža
- obramba “krščanskega kraljestva”
- boj evropskih krščanskih plemičev in muslimanov

↓
KRIŽARSKE VOJNE

Drsnica 6:

- cilj: “osvoboditev” **Jeruzalema** in **Palestine** (Sveta dežela)
- prvi pohod: 1099 zavzeli Jeruzalem, ustanovili 4 križarske države
- potovali 3 leta
- 9 pohodov
- 200 let

Drsnica 7:

“Franki so se torej odpravili proti Jeruzalemu, /.../mesto so oblegali več kot štirideset dni. Postavili so dva stolpa. /.../ mesto je res padlo najprej na severnem delu obzidja v petek, 15. julija 1099, v jutranjih urah. Prebivalstvo so pobijali z meči, Franki so morili muslimane cel teden. /.../ V mošiji Al Aksa /.../ so pobili več kot sedemdeset tisoč ljudi. /.../ V Hramu svete skale so Franki ukradli več kot štirideset visokih svečnikov iz srebra /.../.”

Ibn al Athir, *Popolna zgodovina*, 12. stoletje.

Drsnica 8:

Vprašanja na pisni vir

- Kateri križarski pohod opisuje prebrani pisni vir?
- Kako vir opisuje vedenje Evropejcev v Jeruzalemu?
- Kdaj je bilo besedilo napisano?
- Kdo je avtor besedila?

Drsnica 9:

Križarji = vojaki, ki so se borili v križarskih vojnah

- rdeč križ
- konji
- meč, ščit, oklep, ostroge

Drsnica 10:

Vprašanja za ponavljanje

- Kdo so bili križarji?
- Proti komu so se borili?
- Kaj je bil glavni cilj križarjev?

Posledice križarskih vojn

Spremembe zaradi križarskih vojn

- Bizantinsko cesarstvo je **oslabelo**.
- Okrepila se je **moč kraljev** v evropskih državah.
- Vzpon **italijanskih mest** (zaradi trgovske izmenjave).
- Poglobilo se je **nezaupanje** med muslimani in kristjani.
- Muslimani so do konca 13. stol. izgubljeno ozemlje ponovno zavzeli.

Drsnica 13:

Drsnica 14:

Vprašanja za ponavljanje

- Ali je Bizantinsko cesarstvo po križarskih vojnah oslabelo ali pridobilo na svoji moči?
- Naštejte vsaj tri novosti, ki jih je Evropa v času križarskih vojn pridobila od arabske kulture.

Ali so črke, ki jih uporabljamo danes tudi arabske?

03 Osmansko cesarstvo

- turški bojevnik **Osman**: 14. stol. ustanovi državo
- širitev → **Osmansko (Turško) cesarstvo**
- 1453: turška vojska zavzame Carigrad (Konstantinopel) → propad Bizantinskega cesarstva
- preimenovanje Carigrada v **ISTANBUL**
- največja moč v 16. stol. pod sultanom **Sulejmanom I. Veličastnim**

Drsnica 17:

Drsnica 18:

Kultura v Osmanskem cesarstvu

- vpliv različnih kultur
- **sultan** → voditelj Osmanske države
- **mošeja** → najpomembnejša zgradba
- **umetna obrt** → keramični izdelki, dragocene tkanine, nakit, preproge
- **kaligrafija** → pisanje z lepo oblikovanimi in okrašenimi črkami
- **bazar** → pokrita tržnica

Drsnica 19:

Bazar v Istanbulu nekoč in danes

Drsnica 20:

Vprašanja za ponavljanje

- Po kom je Osmansko cesarstvo dobilo ime?
- Kdaj je Bizantinsko cesarstvo propadlo?
- Katera je bila najpomembnejša stavba v turški naselju?

Greš z menoj na bazar kupit preprogo?

AVTENTIČNA NALOGA

Razdelite se v pare. Vaša naloga je, da se vživite v evropskega popotnika, ki se v času 16. stoletja odpravi v Istanbul. Zapišite, kako se ob prihodu v mesto počutite, kaj vas najbolj preseneti in nad čim se najbolj navdušite. Na voljo imate 7 minut.

PRILOGA 2: UČNO-DELOVNI LIST – PRAZEN

Stran 1:

KRIŽARSKÉ VOJNE IN OSMANSKO CESARSTVO

1. KRIŽARSKÉ VOJNE IN KRIŽARJI

a) Dopolni manjkajoče podatke v besedilu.

V 11. stoletju so vzhodnem Sredozemlju muslimanski _____ Seldžuki večkrat premagali _____ vojsko. Grozili so, da bodo osvojili tudi prestolnico bizantinskega cesarstva, torej _____.

b) Koga je bizantinski cesar prosil za pomoč pri obrambi bizantinskega »krščanskega kraljestva«? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

a. svojo ženo

b. papeža

c. svojega brata

c) Ta je evropske plemiče pozval/a na vojno proti muslimanom. Plemiči so se v naslednjih 200 letih udeležili več pohodov, da bi izpod muslimanske oblasti osvobodili (dopiši):

d) Koliko časa so v prvem križarskem pohodu plemiški vojaki potovali do Jeruzalema? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

a. tri leta

b. pet dni

c. dva meseca

e) Kaj so dosegli križarji s prvo križarsko vojno?

f) Koliko je bilo vseh križarskih pohodov? _____

g) Spoznaj križarja in ga opremi z vsem, kar mu manjka ter ga ustrezno pobarvaj.

KRIŽAR = vojak v križarskih vojnah

2. POSLEDICE KRIŽARSKIH VOJN

- a) Križarske vojne so povzročile mnoge spremembe. Dopolni manjkajoče podatke.
- Bizantinsko cesarstvo je _____,
 - okrepila se je moč _____ v evropskih državah.
 - trgovska izmenjava med Evropo in Bližnjim vzhodom je vplivala na vzpon _____ mest,
 - poglobilo se je nezaupanje med _____ in kristjani.
- b) Obkroži novosti, s katerimi se je Evropa seznanila oziroma jih pridobila od arabske kulture v času križarskih vojn in prečrtaj neustrezne.

kompas	predelava rud	sladkorni trs
nove tkanine	limone	kokos
stol	krompir	arabske številke
papir	riž	arabske črke

3. OSMANSKO CESARSTVO

- a) Dopolni manjkajoče podatke v besedilu.
Bojovník z imenom _____, voditelj turškega plemena v Anatoliji, je na začetku _____ stoletja ustanovil majhno državo. Njegovi nasledniki so državo _____.
Nastalo je _____ cesarstvo, poimenovano po ustanovitelju (lahko pa ga imenujemo tudi Turško cesarstvo). Leta 1453 je turška vojska zavzela _____ in Bizantinsko cesarstvo je prenehalo obstajati. Mesto je dobilo ime _____ in postalo prestolnica Osmanskega cesarstva, ki se je dalje širilo. Največjo moč je cesarstvo imelo v 16. stoletju, ko ga je vodil sultan _____ I. Veličastni.
- b) Na zemljevidu označi oziroma pobarvaj največji obseg Osmanskega cesarstva.

c) Med seboj poveži ustrezne podatke.

sultan	keramični izdelki, dragocene tkanine, nakit, preproge
mošeja	voditelj Osmanske države
umetna obrt	pisanje z lepo oblikovanimi in okrašenimi črkami
kaligrafija	najpomembnejša zgradba v turškem naselju

4. Avtentična naloga: Razdelite se v pare. Vaša naloga je, da se vživite v evropskega popotnika, ki se v času 16. stoletja odpravi v Istanbul. Zapišite, kako se ob prihodu v mesto počutite, kaj vas najbolj preseneti in nad čim se najbolj navdušite. Na voljo imate 7 minut.

PRILOGA 3: UČNO DELOVNI LIST – IZPOLNJEN (KOT ZAPIS UČNE SNOVI)

Stran 1:

KRIŽARSKE VOJNE IN OSMANSKO CESARSTVO

1. KRIŽARSKE VOJNE IN KRIŽARJI

a) Dopolni manjkajoče podatke v besedilu.

V 11. stoletju so vzhodnem Sredozemlju muslimanski __Turki__ Seldžuki večkrat premagali __bizantinsko__ vojsko. Grozili so, da bodo osvojili tudi prestolnico bizantinskega cesarstva, torej __Konstantinopel__.

b) Koga je bizantinski cesar prosil za pomoč pri obrambi bizantinskega »krščanskega kraljestva«? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

a. svojo ženo

b. papeža

c. svojega brata

c) Ta je evropske plemiče pozval/a na vojno proti muslimanom. Plemiči so se v naslednjih 200 letih udeležili več pohodov, da bi izpod muslimanske oblasti osvobodili (dopiši):

___Jeruzalem in Palestino (Sveto deželo)_____

d) Koliko časa so v prvem križarskem pohodu plemiški vojaki potovali do Jeruzalema? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

a. tri leta

b. pet dni

c. dva meseca

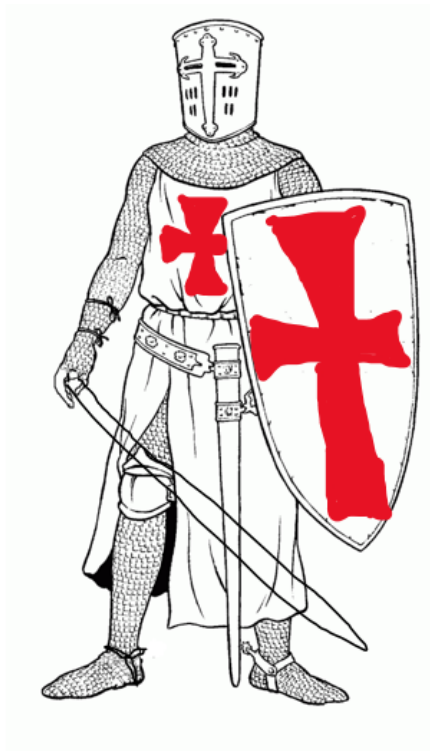
e) Kaj so dosegli križarji s prvo križarsko vojno?

___Zavzeli so Jeruzalem in ustanovili 4 križarske države. _____

f) Koliko je bilo vseh križarskih pohodov? ___9___

g) Spoznaj križarja in ga opremi z vsem, kar mu manjka ter ga ustrezno pobarvaj.

KRIŽAR = vojak v križarskih vojnah

2. POSLEDICE KRIŽARSKIH VOJN

a) Križarske vojne so povzročile mnoge spremembe. Dopolni manjkajoče podatke.

- Bizantinsko cesarstvo je __oslabelo____,
- okrepila se je moč __kraljev____ v evropskih državah.
- trgovska izmenjava med Evropo in Bližnjim vzhodom je vplivala na vzpon __italijanskih____ mest,
- poglobilo se je nezaupanje med __muslimani____ in kristjani.

b) Obkroži novosti, s katerimi se je Evropa seznanila oziroma jih pridobila od arabske kulture v času križarskih vojn in prečrtaj neustrezne.

kompas	predelava rud	sladkorni trs
nove tkanine	limone	kokos
stol	krompir	arabske številke
papir	riž	arabske črke

3. OSMANSKO CESARSTVO

a) Dopolni manjkajoče podatke v besedilu.

Bojevnik z imenom __Osman____, voditelj turškega plemena v Anatoliji, je na začetku _14._ stoletja ustanovil majhno državo. Njegovi nasledniki so državo __razširili____. Nastalo je _Osmansko__ cesarstvo, poimenovano po ustanovitelju (lahko pa ga imenujemo tudi Turško cesarstvo). Leta 1453 je turška vojska zavzela __Carigrad (Konstantinopel)____ in Bizantinsko cesarstvo je prenehalo obstajati. Mesto je dobilo ime __Istanbul____ in postalo prestolnica Osmanskega cesarstva, ki se je dalje širilo. Največjo moč je cesarstvo imelo v 16. stoletju, ko ga je vodil sultan __Sulejman____ I. Veličastni.

b) Na zemljevidu označi oziroma pobarvaj največji obseg Osmanskega cesarstva

c) Med seboj poveži ustrezne podatke.

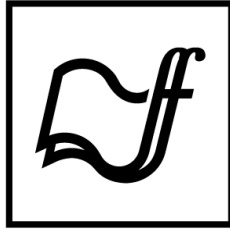
sultan	keramični izdelki, dragocene tkanine, nakit, preproge
mošeja	voditelj Osmanske države
umetna obrt	pisanje z lepo oblikovanimi in okrašenimi črkami
kaligrafija	najpomembnejša zgradba v turškem naselju

4. Avtentična naloga: Razdelite se v pare. Vaša naloga je, da se vživite v evropskega popotnika, ki se v času 16. stoletja odpravi v Istanbul. Zapišite, kako se ob prihodu v mesto počutite, kaj vas najbolj preseneti in nad čim se najbolj navdušite. Na voljo imate 7 minut.

»Odpravil sem se na dolgo pot in prispel v mesto Konstantinopol, menda ga tam kličejo Istanbul. Utrujen sem od poti in želim si počitka. Vendar ne – takoj se bom odpravil na bazar,

Stran 4:

ki naj bi bil tukaj najživahnejši del mesta. Kupil bom preprogo za svojo sestro in pa morda kakšno lepo tkanino. Številke tukaj poznam, črke pa so prav čudne. Ljudje so živahni. Najbolj pa sem se začudil ob tem, da so ob določeni uri vsi zginili v eno veliko, prelepo stavbo – menda ji pravijo mošeja. Takoj po bazarju jo obiščem, da vidim, kaj lahko kupim ali pojem tam.«

Univerza v Ljubljani

**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Didaktika zgodovine I

UČNA PRIPRAVA:

PLEMIČI IN KMETJE

Česnik Nika in Fidel Lena

Mentorica: red. prof. dr. Danijela Trškan

18. 5. 2023

I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Filozofska fakulteta (UL)	
Razred:	7. razred	
Datum:	18. 5. 2023	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema – širša tema iz učnega načrta	Obvezna tema: Srednji vek – oblikovanje nove kulturne in politične podobe Evrope.	
Učna enota – naslov učne ure:	Plemiči in kmetje.	
Učne oblike:	<ul style="list-style-type: none"> • Frontalna učna oblika • Individualna učna oblika 	
Učne metode:	<ul style="list-style-type: none"> • Metoda razlage • Metoda razgovora • Metoda dela s pisnimi viri • Metoda dela s slikovnimi viri • Metoda slikovne demonstracije 	
Učne tehnike:	<ul style="list-style-type: none"> • Brainstorming. 	
Cilji iz učnega načrta:	<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • »pojasnijo temeljne značilnosti iz življenja srednjeveških stanov (plemiči, kmetje), • opišejo življenje v okviru zemljiškega gospodarstva« (Učni načrt, 2011, str. 14). 	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki	Izobraževalni učni cilji	<p>Ob koncu učne ure učenec zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojasniti temeljne značilnosti iz življenja plemičev in kmetov v srednjem veku, • opisati življenje v okviru zemljiškega gospodarstva, • primerjati življenje plemičev in kmetov v srednjeveški družbi.
	Funkcionalni učni cilji	<p>Ob koncu učne ure učenec zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • izluščiti pomembne podatke iz zgodovinskih pisnih virov, • na podlagi grafičnega prikaza opisati izbrano tematiko.
	Vzgojni (odnosni) učni cilji	<p>Ob koncu učne ure učenec zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kazati spoštovanje do kulturne dediščine, • kazati spoštovanje in zanimanje do srednjeveške zgodovine, • kazati spoštovanje do preteklosti.
Učne etape:	<ul style="list-style-type: none"> • Uvajanje • Obravnavanje nove učne snovi • Ponavljanje 	
Vsebinski poudarki:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zemljiško gospodarstvo. 2. Življenje plemičev. 3. Življenje kmetov. 	

Učna sredstva:	Učila:	<ul style="list-style-type: none"> • Učbenik: Razpotnik, J. M., Plazar, A. (2019). Potujem v preteklost 7. Učbenik za zgodovino v 7. razredu osnovne šole. 1. izdaja. Ljubljana: Rokus Klett., str. 136–139. • PowerPoint predstavitev z zapisom učne snovi za 1. vsebinski poudarek, • Izroček z grafično predstavitvijo življenja na zemljiškem gospodarstvu za 1. vsebinski poudarek, • Učno-delovni list za 2. in 3. vsebinski poudarek.
	Učni pripomočki:	Računalnik, USB ključek s PowerPoint predstavitvijo (in kopija za vsak primer, če eden slučajno ne bi deloval), LCD projektor, platno, kreda, tabla.
Medpredmetne povezave z vsebinami:	Slovenščina: pisanje in branje v slovenskem jeziku. Domovinska in državljanska vzgoja ter etika: aktualizacija treh zvezd v grbu Celjskih grofov oz. navezava tega simbola na današnji grb Republike Slovenije.	
Novi pojmi s pojasnilom:	<p>Pridvorna oz. dominikalna zemlja – zemlja okoli bivališča zemljiškega gospoda (grad, dvor).</p> <p>Kmečka oz. rustikalna zemlja – del zemljiškega gospodarstva, ki je bil razdeljen na kmetije, v katerih so živeli kmetje.</p> <p>Skupna oz. srenjska zemlja – skupna zemlja, ki so jo izkoriščali tako kmetje kot fevdalec (pašniki, gozdovi, reke).</p> <p>Dajatev – del pridelka, ki so ga morali kmetje oddati zemljiškemu gospodu (dajtve so bile lahko denarne ali pa naturalne).</p> <p>Urbar – srednjeveška knjiga, v kateri so bila zapisana bremena podložnikov.</p> <p>Tlaka – delo, ki so ga podložniki opravili na pridvorni oz. dominikalni zemlji.</p> <p>Desetina – 10 % svojega pridelka so kmetje morali dati cerkvi.</p> <p>Pristava - hiša, manjši grad z gospodarskimi poslopji in zemljiščem, pripadajoča zlasti graščini.</p>	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	<p><i>Učni načrt. Program osnovna šola. Zgodovina.</i> Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo. 2011. Dostopno na: https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/obvezni/UN_zgodovina.pdf (pridobljeno 30. 4. 2023).</p>
	Učna priprava	<p>Frantar, Š. (2019). Zgodovina 2: srednji in novi vek. Učbenik za zgodovino v 2. letniku gimnazij. 1. izdaja. Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 288–297.</p> <p>Štih, P. in Simoniti, V. (2010). Na stičišču svetov: Slovenska zgodovina od prazgodovinskih kultur do</p>

		<p>konca 18. stoletja. Ljubljana: Modrijan, str. 146–156.</p> <p>Juričić Čargo, Danijela. »Urbarji gospostva Ribnica iz let 1621–1848.« Arhivi letnik 19. številka 1/2 (1996) str. 111–117.</p> <p>Razpotnik, J. M., Plazar, A. (2019). Potujem v preteklost 7. Učbenik za zgodovino v 7. razredu osnovne šole. 1. izdaja. Ljubljana: Rokus Klett, str. 136–139.</p>
	<p>Tehnično oblikovanje PowerPoint predstavitev</p>	<p>Predloga PowerPoint predstavitev: https://slidesgo.com/theme/social-studies-subject-for-high-school-10th-grade-medieval-europe#search-Medieval&position-9&results-58 (pridobljeno: 28. 4. 2023).</p> <p>Predloga PowerPoint predstavitev (ilustracija na drsnici 15 - vitez): https://slidesgo.com/theme/reconquest-day-minitheme#search-Medieval&position-26&results-58 (pridobljeno: 29. 4. 2023).</p> <p>Predloga PowerPoint predstavitev (ilustracija na drsnici 17 - grad): https://slidesgo.com/theme/social-studies-for-middle-school-castles-through-history#search-Medieval&position-51&results-58 (pridobljeno: 29. 4. 2023).</p> <p>Predloga PowerPoint predstavitev (ilustracija na drsnici 19 - kmet): https://slidesgo.com/theme/agriculture-farm-infographics#search-farmer&position-5&results-26&rs=search (pridobljeno: 29. 4. 2023).</p>
	<p>Slikovno, avdiovizualno in/ali dodatno pisno gradivo na PowerPointu</p>	<p>Drsnica 1: Dolinar, F. M., ur. (2011). <i>Slovenski zgodovinski atlas</i>. 1. natis. Ljubljana: 2011, str. 80.</p> <p>Drsnica 7: Juričić Čargo, Danijela. "Urbarji gospostva Ribnica iz let 1621-1848." Arhivi letnik 19. številka 1/2 (1996) str. 113.</p> <p>Drsnice 8–13: Šrajbarski turn. https://www.prostocasnik.si/dozivetje/srajbarski-turn/ Dostopno na: (9. 5. 2023).</p> <p>Drsnica 18: grb Goriških grofov. Dostopno na: http://www.grboslovje.si/goriska.php (pridobljeno: 10. 5. 2023).</p>

		<p>Drsnica 18: grb Auerspergov oz. Turjaških. Dostopno na: https://sl.wikipedia.org/wiki/Auerspergi (pridobljeno: 10. 5. 2023).</p> <p>Drsnica 18: grb Celjskih v cerkvi samostana v hrvaškem Zagorju. Dostopno na: https://www.slovenska-biografija.si/rodbina/sbi1023780/ (pridobljeno: 10. 5. 2023).</p> <p>Drsnica 23: Notranjost kmečke koč. Dostopno na: https://historynotes.info/in-the-medieval-peasant-house-3054/ (pridobljeno 3. 5. 2023).</p> <p>Drsnica 24: Kmečko delo na polju. Dostopno na: https://www.thoughtco.com/medieval-child-teens-at-work-and-play-1789126 (pridobljeno 3. 5. 2023).</p>
--	--	---

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENCI	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
(5 minut)	<p><i>Kaj najprej opazite na sliki?</i></p> <p><i>Kaj predstavljajo znaki na označenih krajih?</i></p> <p><i>V katero zgodovinsko obdobje bi jih umestili?</i></p> <p><i>Kdo je živel v teh gradovih?</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <p><i>Na sliki je označenih veliko krajev, ikone so zgoščene.</i></p> <p><i>Gradove.</i></p> <p><i>V srednji vek.</i></p> <p><i>Graščaki, fevdalci.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda dela s slikovnimi viri.</p>	Drsnica 1.
	<p><i>V prejšnjih urah smo že omenili, da je bila srednjeveška družba razdeljena na tri stanove, in sicer na duhovščino (tj. tisti, ki molijo), plemiče (tisti, ki se bojujejo) in kmete (tisti, ki delajo). Danes si bomo podrobneje pogledali, kako so v srednjem veku živeli plemiči in kmetje. Naučili se boste opisati življenje na zemljiškem gospostvu in opisati življenje plemičev ter kmetov.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda razlage.</p>	Drsnica 1.
	<p><i>Odprite svoje zvezke na naslednji prazni strani.</i></p> <p><i>Napišite naslov Plemiči in kmetje.</i></p>	<p>Poslušajo.</p> <p>V zvezek zapišejo naslov učne ure.</p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda razlage.</p> <p>Individualna učna oblika.</p>	Drsnica 2.

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / SPROTNO PONAVLJANJE

1. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENCI	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
ZEMLJIŠKO GOSPOSTVO (15 minut)	<i>V prejšnjih učnih urah smo spoznali, da je fevdalni sistem slonel na zemljiškem gospostvu, na katerem je živel zemljiški gospod.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Drsnica 2.
	<i>Se še spomnite, kako rečemo zemljiškemu gospodu?</i>	Odgovorijo: <i>Fevdalec.</i>	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	Drsnica 2.
	<i>Tekom današnje ure bomo spoznali, kako je izgledalo življenje na zemljiškem gospostvu. To bomo naredili s pomočjo izročkov s prikazom zemljiškega gospostva, ki jih bom razdelila, vi pa si jih prilepite v zvezke.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Drsnica 3.
	Razdelim kopije s prikazom zemljiškega gospostva (enak kot na drsnici 3).	Kopijo si prilepijo v zvezek.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Drsnica 4. Kopija zemljiškega gospostva.
	<i>Najprej bom ta del učne ure ustno razložila, nato pa si boste v zvezke z drsnice prepisali glavne pojme.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Drsnica 4. Kopija zemljiškega gospostva.
	<i>Zemljiško gospostvo se je delilo na tri dele. Prosim, poglejte izročke in mi povejte, katere tri dele je vsebovalo zemljiško gospostvo.</i> <i>Tako je. Prvi del je predstavljala pridvorna ali dominikalna zemlja, na kateri je živel plemič oz. zemljiški gospod. Ta je na njej prideloval hrano zase in za svojo družino, samo zemljo pa so v resnici obdelovali kmetje in fevdalčevi služabniki (hlapci in deklet). Temu rečemo tlaka. Kmetje so s tlako in dajatvami plačali za bivanje ter obdelovanje rustikalne zemlje.</i>	Poslušajo. Preberejo in odgovorijo: <i>Dominikalna, rustikalna in srenjska zemlja.</i>	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora. Metoda razlage. Metoda razgovora.	Drsnica 4. Kopija zemljiškega gospostva.

<p><i>Ali menite, da so kmetje tudi živeli na dominikalni zemlji? Pomagajte si z izročkom.</i></p> <p>V primeru napačnega odgovora (pritrnilnega), jih učitelj prosi, naj si še malo bolj podrobno ogledajo prikaz.</p> <p><i>Kmetje niso živeli na dominikalni, temveč na rustikalni oz. kmečki zemlji. Tam so obdelovali tudi svojo zemljo, od katere so morali svojemu zemljiškemu gospodu dati dajatve, duhovščini pa desetino. Desetina je pomenila 10 % vsega pridelka, ki so ga morali nameniti Cerkvi. Tlaka je bila zapisana v urbarjih.</i></p> <p><i>Tretji del zemljiškega gospostva pa je predstavljala skupna oz. srenjska zemlja. Pašnike, gozdove, reke so lahko uporabljali tako kmetje kot tudi plemiči.</i></p> <p><i>Ponovno si oglejte izroček. Kaj menite, da so kmetje in plemiči počeli na srenjski zemlji?</i></p> <p><i>Tako je. Kmetje so na srenjski zemlji pasli živino in pridobivali les, plemiči pa so na njej lovili divjad.</i></p>	<p>Odgovorijo: Da./Ne.</p> <p>Odgovorijo: Lovili ribe in divjad, sekali gozd za les, pasli živino.</p>	<p>Metoda razlage.</p> <p>Metoda razgovora.</p> <p>Metoda razlage.</p>	
<p><i>Ali je bila ta razlaga dovolj jasna ali je potrebna dodatna obrazložitev?</i></p> <p>V primeru, da je odgovor nikalen, dodatno razložim nejasnosti.</p>	<p>Odgovorijo: <i>da</i> ali <i>ne</i>.</p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda razgovora.</p>	<p>Drsnica 4. Kopija zemljiškega gospostva.</p>
<p><i>Sedaj pa si z drsnice prepisite glavne pojme.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda razlage.</p>	<p>Drsnici 5 in 6.</p>
<p>Počakam, da učenci prepisejo glavne pojme z drsnice.</p>	<p>Prepišejo glavne pojme.</p>	<p>Individualna učna oblika.</p>	<p>Drsnici 5 in 6.</p>
<p><i>Tukaj imamo opis podatkov iz urbarja z ribniškega gospostva. Prosim, preberite odlomek in v odgovorite na zastavljena vprašanja. Odgovore zapišite v zvezek.</i></p>	<p>Učenci poslušajo navodila.</p>	<p>Frontalna učna oblika,.</p> <p>Metoda dela s pisnimi viri.</p>	<p>Drsnica 7.</p>

<p>Učitelj na tablo napiše vprašanja:</p> <p><i>Koliko njiv je po navedbah besedila obsegala dominikalna posest l. 1621?</i></p> <p><i>Kaj je po navedbah besedila zaobjemal stavbni kompleks?</i></p> <p><i>Katere pojme, ki smo jih danes že omenili, lahko najdemo v besedilu?</i></p> <p><i>Ali morda veš, kaj pa pomeni beseda 'pristava', ki se tudi pojavlja v besedilu?</i></p> <p><i>Zdaj pa preverimo, če smo vsi izluščili pravilne informacije.</i></p> <p>Učitelj pokliče dva učenca, da prebereta odgovore in le-te po potrebi popravi ali dopolni.</p> <p>Pri zadnjem vprašanju v primeru nikalnega odgovora učitelj pojasni:</p> <p><i>Pristava je starejši izraz, ki opisuje hišo ali manjši grad z gospodarskimi poslopji in zemljiščem, pripadajočim zlasti graščini.</i></p>	<p>Nato v parih odgovorijo na vprašanja.</p> <p>Prepišejo in odgovorijo: <i>Posest je obsegala tri njive.</i></p> <p><i>Stavbni kompleks je zaobjemal veliko štalo za govedo in stari skedenj.</i></p> <p><i>Dominikalna posest, urbar.</i></p> <p><i>Da, graščino in posestvo. /Ne.</i></p>	<p>Parna učna oblika.</p> <p>Frontalna učna oblika. Metoda dela s pisnimi viri.</p>	
<p>SPROTNO PONAVALJANJE <i>Sedaj bomo ustno ponovili glavne pojme.</i> <i>Kako imenujemo tisti del zemljiškega gospostva, na katerem je živel fevdalec?</i> <i>Kako imenujemo tisti del zemljiškega gospostva, na katerem so živeli kmetje?</i></p>	<p>Odgovorijo: <i>Dominikalna ali pridvorna zemlja.</i> <i>Kmečka ali rustikalna zemlja.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda razgovora in metoda slikovne demonstracije.</p>	<p>Drsnica 8.</p> <p>Drsnica 9.</p> <p>Drsnica 10.</p>

<p><i>Kakšne obveznosti so imeli kmetje do zemljiškega gospoda? Kako imenujemo knjige, v katerih je bila zapisana tlaka? Kakšne obveznosti so imeli kmetje do cerkve? Kako imenujemo tisti del zemljiškega gospodarstva, ki so ga lahko izrabljali vsi?</i></p>	<p><i>Dajatve in tlaka. Urbarji. Plačevali so desetino. Skupna oz. srenjska zemlja.</i></p>	<p>Drsnica 11. Drsnica 12. Drsnica 13.</p>
---	---	--

2. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
<p>ŽIVLJENJE PLEMIČEV (8 minut)</p>	<p><i>V nadaljevanju si bomo podrobneje pogledali, kakšno je bilo življenje plemičev. Še prej pa naj vsak pove eno asociacijo, na katero pomislite ob besedi plemič.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage.</p>	<p>Drsnica 14.</p>
	<p>Poslušam, katere asociacije naštevajo učenci. Poskrbim, da je hkrati naštevanje tekoče in da pridejo vsi učenci na vrsto.</p>	<p>Odgovorijo: <i>grad, vitez, meč, princesa, kralj...</i></p>	<p>Frontalna učna oblika. Brainstorming.</p>	<p>Drsnica 14.</p>
	<p><i>Delo bomo nadaljevali z izpolnjevanjem učno-delovnega lista, na katerega boste sproti zapisovali učno snov.</i></p>	<p>Poslušajo in počakajo, da vsak dobi svoj učno-delovni list.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage.</p>	<p>Drsnica 14.</p>
	<p><i>V prejšnjih urah smo povedali, da je kralj zemljo najprej razdelil med višje plemiče, ti pa so jo dalje delili še nižjim plemičem. V zameno za to zemljo, ki ji rečemo fevd, so morali opravljati vojaško službo.</i></p>	<p>Poslušajo in si zapišejo manjkajoče podatke na učno-delovnem listu.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage.</p>	<p>Drsnica 15. Učno-delovni list.</p>
	<p><i>Med nižje plemiče so spadali vitezi, ki so svojim zemljiškim gospodom prisegli zvestobo. Živel so v skladu z viteškimi ideali, me katere so šteli pogum in plemenitost, zvestobo svojemu gospodu, bogu in svoji dami.</i></p>	<p>Poslušajo in si zapišejo manjkajoče podatke na učno-delovnem listu.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage.</p>	<p>Drsnica 16. Učno-delovni list.</p>
	<p><i>V časih, ko ni bilo vojn, so svoje spretnosti prikazovali na viteških turnirjih. Priljubljen je bil tudi lov. Za plemkinje je bilo pomembno, da so se dobro poročile. S tem so svoji družini oz. svojemu možu lahko prinesle nove posesti oz. več bogastva. Plemiči so na</i></p>	<p>Poslušajo in si zapišejo manjkajoče podatke na učno-delovnem listu.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage.</p>	<p>Drsnica 17. Učno-delovni list.</p>

<i>oblačilih nosili grbe svoje družine.</i>			
<i>Na učno-delovnem listu si oglejte nekaj grbov plemiških družin.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Drsnica 17. Učno-delovni list.

<i>Ali prepoznate katerega izmed njih?</i>	Odgovorijo: da (predvidevam, da poznajo vsaj enega od grbov, npr. grb Celjskih).	Frontalna učna oblika. Metoda dela s slikovnimi viri.	Drsnica 17. Učno-delovni list.
<i>Na učno-delovnem listu oz. na drsnici lahko vidimo grbe Goriških in Auerspergov oz. Turjaških ter Celjskih grofov.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Drsnica 18. Učno-delovni list.
<i>Na kratko si bomo podrobneje pogledali grb Celjskih grofov. Katere barve lahko vidite? Kaj je upodobljeno z rumeno barvo? Ali so vam tri zvezde v grbu Celjskih grofov znane?</i>	Odgovorijo: <i>Rdeča, bela, modra in zlata. Po tri šesterokrake zvezde na dveh od štirih polj. Da oz. ne.</i>	Frontalna učna oblika. Metoda dela s slikovnimi viri.	Drsnica 18. Učno-delovni list.
<i>Če na zadnje vprašanje odgovorijo nikalno, razložim, da so tri zvezde danes na grbu Republike Slovenije. Simbolizirajo rodbino celjskih grofov, ki je bila najpomembnejša plemiška družina s sedežem na ozemlju današnje Slovenije.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Drsnica 18. Učno-delovni list.
<i>Plemiči oz. fevdalci so skupaj s svojimi družinami živeli na gradu. Že prej smo povedali, da je bil grad središče zemljiškega gospodarstva. Večinoma so jih gradili na vzpetinah, rečnih okljukih ali otokih. Razlog za to je bila obramba. Sprva so bili gradovi leseni, kasneje pa kamniti.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Drsnica 19.
<i>Plemiči so nosili oblačila živahnih barv, ki so bila narejena iz dragega blaga, npr. iz svile, žameta.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika.	Drsnica 20.

	<i>Jedli so raznovrstno hrano, na jedilniku je bilo pogosto meso. Pili pa so vino oz. pivo.</i>		Metoda razlage.	
	<i>Koliko pribora mislite, da so uporabljali v srednjem veku?</i>	Ogovorijo: <i>Zelo malo oz. nič.</i>	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	Drsnica 20.

	<i>V srednjem veku so jedli z rokami.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Drsnica 20.
	<i>Pregledali bomo prvi del učno-delovnega lista. Z branjem boste začeli učenci v zadnji vrsti, vsak naj prebere po eno poved.</i> <i>Če kdo od učencev prebere napačno rešitev, ustno povem pravilno rešitev.</i>	Vsak glasno prebere eno poved z učno-delovnega lista.	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	

3. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
ŽIVLJENJE KMETOV (7 minut)	<i>Nadaljevali bomo z obravnavanjem življenja kmetov.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Drsnica 21.
	<i>Življenje kmetov je narekovala narava – njihov vsakdan je bil odvisen od letnega časa. Kmetje so bili nesvobodni in odvisni od svojega zemljiškega gospoda, katerega so morali prositi za dovoljenje, če so hoteli zapustiti kmetijo ali pa se poročiti. V lasti so imeli domače živali in nekaj poljedelskega orodja, npr. sekire, motike, lopate, srpe ipd. Tudi kmečke ženske so poleg tega da so skrbele za gospodinjstvo, pomagale pri delu na polju.</i>	Poslušajo in dopolnjujejo učno-delovni list.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Drsnica 22.
	<i>Ali so bila po vašem mnenju bivališča kmetov velika in razkošna?</i>	Odgovorijo: <i>Ne, bila so skromna, majhna.</i>	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	Drsnica 22.

	<i>Kmetje so živeli v majhnih kočah, ki so imele samo dva prostora. V enem so kuhali in jedli, v drugem pa so spali. V mrzlih zimskih nočeh so spali skupaj z živalmi, da jim je bilo topleje. Ker takrat ni bilo dimnikov, je bila notranjost koč zakajena. Kmečke kočje niso imele veliko pohištva, kvečjemu mizo in klop oz. stole, premožnejše družine so si lahko privoščile skrinjo.</i>	Poslušajo in dopolnjujejo učno-delovni list.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage in metoda slikovne demonstracije.	Drsnica 23.
	<i>Mislite, da so imeli kmetje na jedilniku meso večkrat na teden?</i>	Odgovorijo: Ne.	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	Drsnica 23.
	<i>Prehrana kmetov je bila skromna in enolična, meso so jeli le poredko. Največkrat so jedli sadje in zelenjavo, mleko, ovseno kašo in žitarice. Krompirja takrat še niso poznali, saj je to vrsto zelenjave vpeljala šele Marija Terezija v 18. stoletju. Tako kot njihova prehrana je bila tudi obleka kmetov skromna. Nosili so temna oblačila iz grobega blaga, npr. volna, lan.</i>	Poslušajo in dopolnjujejo učno-delovni list.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Drsnica 24.
	SPROTNO PONAVLJANJE <i>Ali so bili kmetje svobodni? Kaj so kmetje delali? Kje so živeli? Kakšne so bile kmečke kočje?</i> <i>Kakšna so bila kmečka oblačila?</i> <i>Kakšna je bila njihova prehrana?</i>	Odgovorijo: Ne. <i>Delali so na polju. V kočah. Majhne (imele so le dva prostora), zakajene, imeli so malo pohištva. Temnih barv in iz grobega blaga. Skromna in enolična, meso so jedli zgolj poredko.</i>	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	/
	<i>Pred koncem ure bomo pregledali še drugi del učno-delovnega lista. Z branjem boste začeli učenci v prvi vrsti,</i>	Vsak glasno prebere eno poved z učno-delovnega lista.	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	

vsak naj prebere po eno poved.			
Če kdo od učencev prebere napačno rešitev, ustno povem pravilno rešitev.			

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE / PREVERJANJE

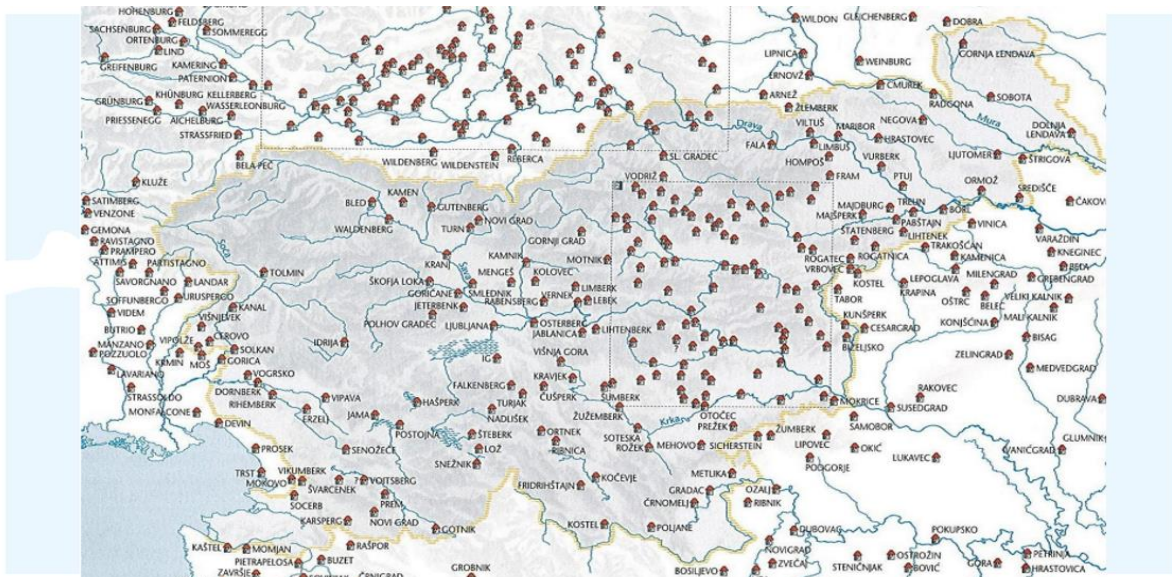
ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
(8 minut)	<i>Tako, zdaj smo zaključili z obravnavanjem snovi. Prosim, če tudi učno-delovni list prilepite v zvezek.</i>	Poslušajo navodila in prilepijo učno-delovne liste v zvezek.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Zvezek, učno-delovni list.
	<i>Zaprte vaše zvezke. Za konec bomo še enkrat ustno ponovili današnjo snov.</i>	Poslušajo. Zaprejo zvezke.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	/
	Učitelj naključno kliče učence in jim postavlja vprašanja. Po potrebi odgovore popravi ali dopolni. Vprašanja: <i>Na katere tri dele se deli zemljiško gospodarstvo? Kaj je urbar? Kakšne obveznosti so imeli kmetje do zemljiškega gospoda? Kakšno službo so opravljali plemiči v zameno za fevd? Kaj so plemiči počeli, ko ni bilo vojn? Iz katerih materialov so gradili gradove? Kakšen je bil namen gradov? Kakšno lastnino so imeli kmetje? Kakšno pohištvo so imeli srednjeveški kmetje?</i>	Poslušajo. Odgovori: <i>Na dominikalno, rustikalno in srenjska zemlja. Zemljiška knjiga. Tlaka, dajatve. Vojaško službo. Prirajali so viteške turnirje in hodili na lov. Leseni, kasneje pa kamniti. Obramba. Domače živali in nekatero orodje. Malo pohištva, miza, klop ali stoli, premožnejši tudi skrinjo.</i>	Frontalna učna oblika, metoda razgovora.	/

Seznam prilog:

Priloga 1	PowerPoint predstavitev z zapisom učne snovi za 1. vsebinski poudarek.
Priloga 2	Grafični prikaz življenja na zemljiškem gospodarstvu (izroček za učence).
Priloga 3	Učno-delovni list za 2. in 3. vsebinski poudarek.
Priloga 4	Izpolnjen učno-delovni list za 2. in 3. vsebinski poudarek.

Priloga 1: PowerPoint predstavitev z zapisom učne snovi.

Drsnica 1:

Drsnica 2:

Drsnica 3:

Drsnica 4:

Drsnica 5:

**PRIDVORNA oz.
DOMINIKALNA
ZEMLJA**

Zemlja okoli fevdalčevega bivališča.

**KMEČKA oz.
RUSTIKALNA
ZEMLJA**

Del zemljiškega gospostva, ki je bil razdeljen na kmetije, v katerih so živeli kmetje.

**KMEČKA oz.
RUSTIKALNA
ZEMLJA**

Zemlja, ki so jo izkoriščali tako kmetje kot fevdalec (pašniki, gozdovi).

Drsnica 6:

TLAKA

Delo, ki so ga podložniki opravljali na dominikalni zemlji.

URBAR

Knjiga, v kateri so bila zapisana bremena podložnikov.

DAJATEV

Del pridelka, ki so ga kmetje morali oddati fevdalcu.

Drsnica 7:

DELO S PISNIMI VIRI – URBAR

Velikost dominikalne posesti se skozi ribniške urbarje ne da spremljati. Edina omemba pristave in pristavske zemlje je v urbarju iz leta 1621.¹⁷ Takrat je imelo gospostvo dominikalno posest, ki je obsegala 3 njive v skupni velikosti 6 1/2 oralov (tag paw), od tega je bila ena njiva velikosti 5 oralov, na novo izkrčena v začetku 17. stoletja; k pristavi je spadal še majhen vrt ob gradu, ki je služil za domače potrebe, ter 2 travnika, katerih pridelek je ocenjen na 50 snopičev (Biinderl) sena na leto. Stavbni kompleks v pristavi je zajemal veliko štalo za govedo s prostorom za gnoj ter stari skedenj s senom.

Drsnica 8:

Drsnica 9:

PONOVIMO!

Kako imenujemo tisti del zemljiškega gospodarstva, na katerem so živeli kmetje?

Kmečka ali rustikalna zemlja.

https://www.prostocasnik.si/wp-content/uploads/2022/07/62-63-Srednja-DJI-srajbarski-tum.jpg?fbclid=IwAR1c3tbaMsou2mzO3HY1b28lQRSouHGCGtDYaHQIMM3I_xYKntA8ly7Dnc (pridobljeno: 9. 5. 2023)

Drsnica 10:

PONOVIMO!

Kakšne obveznosti so imeli kmetje do zemljiškega gospoda?

Opravljati so morali tlako in plačevati dajatve.

<https://www.prostocasnik.si/dozivetje/srajbarski> (pridobljeno: 9. 5. 2023)

Drsnica 11:

PONOVIMO!

Kako imenujemo knjige, v katerih je zapisana tlaka?

Urbarji.

<https://www.prostocasniki.si/wp-content/uploads/2022/07/603-Srednja-Dj-1-srajbarski-tum.jpg?fbclid=IwAR1c3baMsou2mizO3HY1hz8lQRSOjHGCqfDYaHQ1MM3LxYKnnTA8ly7Dnc> (pridobljeno: 9. 5. 2023)

Drsnica 12:

PONOVIMO!

Kakšne obveznosti so imeli kmetje do cerkve?

Plačevati so morali desetino.

<https://www.prostocasniki.si/wp-content/uploads/2022/07/62-83-Srednja-Dj-1-srajbarski-tum.jpg?fbclid=IwAR1c3baMsou2mizO3HY1hz8lQRSOjHGCqfDYaHQ1MM3LxYKnnTA8ly7Dnc> (pridobljeno: 9. 5. 2023)

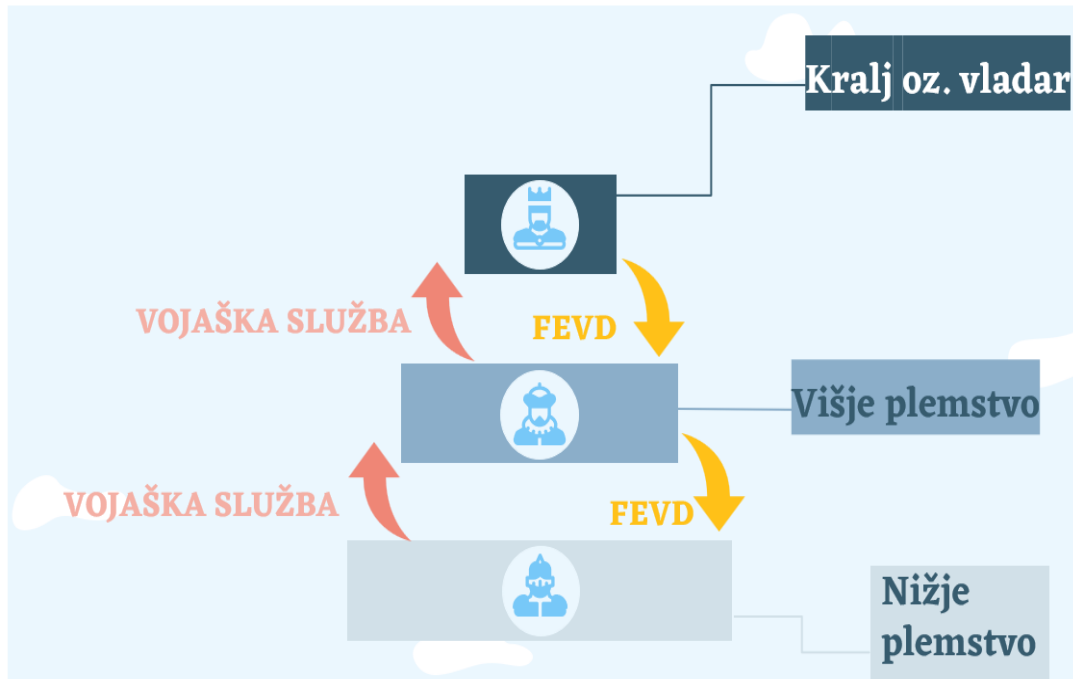
Drsnica 13:

Drsnica 14:

Drsnica 15:

Drsnica 16:

2 Plemiči: BOJEVANJE

- Višji plemiči so se bojevali med seboj, da bi si pridobili **nove posesti** in **povečali svoje bogastvo**. Njihovo vojsko so sestavljali vitezi.
- **Vitezi** so bili nižji plemiči, ki so živeli skladno z ideali viteštva (pogum, plemenitost, zvestoba svojemu gospodu, bogu in svoji dami).

Drsnica 17:

2 Plemiči: BOJEVANJE

- Plemiči so za zabavo prirejali **viteške turnirje** in hodili na **lov**.
- Na oblačilih so nosili **grbe** svoje družine.
- Plemkinje so bile povsem **podrejene** svojemu očetu, po poroki pa možu.

Drsnica 18:

PRIMERI PLEMIŠKIH GRBOV

GORIŠKI GROFJE

AUERSPERGI oz.
TURJAŠKI

CELJSKI GROFJE

Drsnica 19:

2 Plemiči: BIVALIŠČE

- Grad je bil bivališče fevdalca in njegove družine, hkrati pa tudi **središče zemljiškega gospodarstva**
- Namenjeni so bili **obrambi**, zato so jih gradili na vzpetinah, rečnih okljukih ali otokih.
- Sprva so bili **leseni**, nato pa **kamniti**.

Drsnica 20:

2 Plemiči: OBLEKA IN PREHRANA

Oblačila plemičev so bila **živahnih barv** in **iz dragega blaga**.

Hrana plemičev je bila **raznovrstna** in **obilna**.

Drsnica 21:

Drsnica 22:

3 Kmetje: KMETOVANJE

- Življenje in delo kmetov so določali letni časi.
- Kmetje so bili **nesvobodni**
- Imeli so nekaj **domačih živali** in **orodja** za obdelovanje zemlje.
- Ženske so skrbele za gospodinjstvo in pomagale pri delu na polju.

Drsnica 23:

3 Kmetje: BIVALIŠČE

- Kmetje so živeli v kočah, ki so imele le dva prostora (v enem so kuhali in jedli, v drugem pa spali).
- Notranjost je bila zakajena.
- Pozimi so zaradi mraza spali z živalmi na tleh.
- Pohištva je bilo malo (stoli in miza, skrinja).

<https://historynotes.info/in-the-medieval-peasant-house-3054/>
(Dostopno: 3. 5. 2023).

Drsnica 24:

3 Kmetje: OBLEKA IN PREHRANA

Oblačila kmetov so bila **temnih barv** in **iz grobega blaga** (volna, lan).

Prehrana kmetov je bila skromna in enolična. Jedli so malo mesa.

<https://www.thoughtco.com/medieval-child-teens-at-work-and-play-1789126> (Dostopno: 3. 5. 2023).

Priloga 2: Grafični prikaz življenja na zemljiškem gospodarstvu (izroček za učence).

Priloga 3: Učno-delovni list za 2. in 3. vsebinski poudarek.

	PLEMIČI (tisti, ki se bojujejo)	KMETJE (tisti, ki delajo)
DRUŽBENA VLOGA, DEJAVNOST	<p>Višji plemiči so se bojevali med seboj, da bi si pridobili _____ in povečali svoje _____. Njihovo vojsko so sestavljali _____.</p> <p>Vitezi so bili nižji plemiči, ki so živeli skladno z ideali viteštva (_____).</p> <p>Plemiči so za zabavo prirejali _____ in hodili na lov. Na oblačilih so nosili _____ svoje družine. Plemkinje so bile povsem podrejene svojemu očetu, po poroki pa možu.</p>	<p>Življenje in delo kmetov so določali _____.</p> <p>Kmetje so bili _____.</p> <p>Imeli so nekaj domačih živali in _____ za obdelovanje zemlje.</p> <p>Ženske so _____ in _____.</p>
BIVALIŠČE	<p>Grad je bil bivališče _____ in njegove družine, hkrati pa tudi središče _____.</p> <p>Namenjeni so bili _____, zato so jih gradili na vzpetinah, rečnih okljukih ali otokih. Sprva so bili _____, nato pa kamniti.</p>	<p>Kmetje so živeli v _____, ki so imele le dva prostora (v enem so _____, v drugem pa _____).</p> <p>Notranjost je bila zakajena.</p> <p>Pozimi so zaradi mraza spali _____.</p> <p>Pohištva je bilo malo (_____).</p>
OBLEKA IN PREHRANA	<p>Oblačila plemičev so bila _____ in _____.</p> <p>Hrana plemičev je bila _____.</p>	<p>Oblačila kmetov so bila temnih barv in iz _____ grobega blaga (_____).</p> <p>Prehrana kmetov je bila skromna in _____. Jedli so malo _____.</p>

Pod izbrane grbe zapiši pravilno plemiško rodbino.

Priloga 4: izpolnjen učno-delovni list za 2. in 3. vsebinski poudarek.

	PLEMIČI (tisti, ki se bojujejo)	KMETJE (tisti, ki delajo)
DRUŽBENA VLOGA, DEJAVNOST	<p>Višji plemiči so se bojevali med seboj, da bi si pridobili <u> nove posesti </u> in povečali svoje <u> bogastvo </u>. Njihovo vojsko so sestavljali <u> vitezi </u>.</p> <p>Vitezi so bili nižji plemiči, ki so živeli skladno z ideali viteštva (<u> pogum, plemenitost, zvestoba svojemu gospodu, bogu in svoji dami </u>).</p> <p>Plemiči so za zabavo prirejali <u> viteške turnirje </u> in hodili na lov. Na oblačilih so nosili <u> grbe </u> svoje družine. Plemkinje so bile povsem podrejene svojemu očetu, po poroki pa možu.</p>	<p>Življenje in delo kmetov so določali <u> letni časi </u>.</p> <p>Kmetje so bili <u> nesvobodni </u>.</p> <p>Imeli so nekaj domačih živali in <u> orodja </u> za obdelovanje zemlje.</p> <p>Ženske so <u> skrbele za gospodinjstvo in pomagale pri delu na polju </u>.</p>
BIVALIŠČE	<p>Grad je bil bivališče <u> fevdalca </u> in njegove družine, hkrati pa tudi središče <u> zemljiškega gospostva </u>.</p> <p>Namenjeni so bili <u> obrambi </u>, zato so jih gradili na vzpetinah, rečnih okljukih ali otokih. Sprva so bili <u> leseni </u>, nato pa kamniti.</p>	<p>Kmetje so živeli v <u> kočah </u>, ki so imele le dva prostora (v enem so <u> kuhali in jedli </u>, v drugem pa <u> spali </u>).</p> <p>Notranjost je bila zakajena.</p> <p>Pozimi so zaradi mraza spali <u> na tleh z živalmi </u>.</p> <p>Pohištva je bilo malo (<u> stoli in miza, skrinja </u>).</p>
OBLEKA IN PREHRANA	<p>Oblačila plemičev so bila <u> živahnih barv </u> in <u> iz dragega blaga </u>.</p> <p>Hrana plemičev je bila <u> raznovidna in obilna </u>.</p>	<p>Oblačila kmetov so bila temnih barv in iz grobega blaga (<u> volna, lan </u>).</p> <p>Prehrana kmetov je bila skromna in <u> enolična </u>. Jedli so malo <u> mesa </u>.</p>

Pod izbrane grbe zapiši plemiško rodbino.

 Celjski grofje

 Goriški grofje

 Habsburžani

 Andeški

Avtorji prispevkov:

NIKA ČESNIK

LENA FIDEL

TAMARA KLEPEC

MATIC KRISTAN

LUCIJA LUNDER

POLONA MEGLIČ

KATARINA ŽMAK

**Naslov: Prispevki k didaktiki zgodovine,
Letnik XXI, št. 2**

ISSN: 1581-8713

ISSN: 1581-8721 (ELEK. VERZIJA)

Urednica: Danijela Trškan

Oblikovalka: Danijela Trškan

*Copyright © Oddelek za zgodovino Filozofske fakultete UL
(za potrebe predmetov Didaktika zgodovine I, Didaktika
zgodovine II, Pedagoška praksa iz zgodovine, Terensko
delo pri zgodovini v osnovni in srednji šoli)*

Ljubljana

2023